

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 3 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 Helyi hirdetésnek 20 fill.
 Külföldi hirdetésnek 15 fill.
 Német nyelvű hirdetésnek 15 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi es csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 887.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság
 József tőrevezető ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, december 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A kenyér.
- Tető alatt az egyke.
- Elnökválság — kormányválság.
- Zsigmondy Anna fehérnemű.
- Tüntetés Bedő Árpád dr. mellett.
- A vízművek zárlat alatt.
- Az Iparkamara közgyűlése.
- Órultek a színpadon.
- A kasszirő merénylője.
- Tárca: Az orvostanhallgató. Irta: Ferke Ágost.

A kenyér.

Arad, december 12.

Ugyanakkor, amikor a husnak mértéktelen drágasága a hatósági mézártszék felállítására kényszeríti a várost, az újságokban szerény, szinte elrejtőző hír jelent meg az aradi sütőmesterek szándékáról. A sütőmesterek azt kérik a várostól, hogy a pécskai kenyér árusítóit szintén iparjog váltására kötelezze. Szóval, a mesterek a pécskai kenyér megadóztatását kérik, hogy ezzel megnehezítsék a velük való konkurenciát.

Hát ezt a kérést nem szabad teljesíteni. Kétségtelen, hogy a sütők, mint minden egyéb iparos, aki Arad város adó-fizetője, joggal kérheti a hatóság védelmét annak versenyével szemben, aki itt a közterhekhez nem járul hozzá. Elismerjük, hogy az aradi sütőipar a legutóbbi időkben súlyos viszonyok közé jutott; a magas munkabérek, amelyekkel szemben a kenyér és sütemények árát csak mérsékelten lehetett fölemelni, a liszt hatalmas áremelkedése új és új küzdelmek elé állították a sütőket. Ebben a nehéz helyzetben joggal kérhetik a hatóság segítségét

s annak, ha módja van rá, kötelessége a támogatást megadni. Csak egyben nem kérheti és a hatóság egyben nem adhatja meg: abban, ami az élelmiszerek legfőbbikét megdrágítaná, tehát a közönség rovására menne.

A pécskai kenyeresek dolga itt másodrendű érdek. Ha csak azok károsodnának, az ő bajuk lenne. A létért való küzdelem kegyetlen napjaiban nem lehet rossz néven venni a várostól, ha védekezik a falu ellen. Azonban, ha a város a sütőmesterek javaslatát elfogadná, ennek nem az lenne a következménye, hogy a pécskai kenyér kiszorítottatná a piacról s mindenki aradi pékektől szerezne be a kenyerét. Szó sincs róla. A pécskai kenyeresek azután is bejárnának a piacra, csak hogy drágábban adnák a kenyeret. Drága lenne tehát a pékek kenyere is, meg a pécskai kenyér is. Ez lenne az eredmény. Hogy a két drága közül melyik lenne az olcsóbb, bajos lenne előre megmondani. Előttünk valószínűnek tetszik, hogy még mindig a pécskai kenyér ára lenne a kisebb, mert ha adót is kellene utánuk fizetni, annak előállítására kevesebb üzemköltséggel jár.

Nincs statisztikánk az aradi piacról s körülbelül se tudjuk, hogy mennyi pécskai kenyeret hoznak be a napi- és heti-piacokra. De azt tudjuk, hogy a pécskai kenyeret ép a legszegényebb néposztály fogyasztja. A pékek indítványának elfogadása tehát ép a legalacsonyabb anyagi fokozatú levőket sújtaná, azokat, akik most igazán különös kiméletet kívánnak, ha csak a nyomornak nagyobb térhódításait nem kívánjuk. A míg más időkben az ő sorsukat a hatóságok a *laissez passer* el-

vél nézheték, most ezek rendkívüli intézkedésekkel kénytelenek közbelépni, hogy a drágaság csontkarjai nagyobb károkat ne okozzanak.

Soha rosszabb időben nem jöhetett volna ez a kérés. Olvassuk: Budapesten hatósági pékműhelyeket készülnek fölláttatni, hogy a népet olcsó kenyérhez juttassák. Nálunk ilyesmit eddig nem sürgett senki, a kenyér ugyan itt is drága, de a publikum méltányolja az okokat s nem kíván rendkívüli intézkedéseket, mert nem is tapasztal a sütőmesterek részéről olyan szándékot, mintha a körülményeket a fogyasztók rovására ki akarná zsákmányolni. De akármennyire méltányolja is az aradi pékmesterek helyzetét s ha a hatósági konkurenciát nem is kívánja: ez a méltányosság nem mehet annyira, hogy elejét vágja a természetes konkurrenciának, a mely a legszegényebb fogyasztók részére a kenyeret mérsékeltebben drágítja. Itt ismét az aradi fogyasztóknak, tehát szintén adófizetőknak, — nagyobb tömege, a szélesebb körű érdek áll szemben a sütőmesterek kisebb csoportjával, tehát szűkebbre vont érdekekkel — s a kettő közül mindenesetre az előbbit kell követendő közérdeknek tekinteni.

Különös is lenne, hogy a mialatt az élelmi cikkekben igyekszünk a vidéki behozatalt minél jobban ide édesgetni, a legfőbb élelmiszer behozót innét kiakarnók szorítani, azokat az aradi piacról elrebbenteni. Ebben nem lenne következetesség és nem illenek be annak az akciónak keretei közé, a melyet a város intéző körei a drágaság csökkentésére megkezdtek.

Az orvostanhallgató.

Irta: Ferke Ágost.

A közeiben valamelyik templomtorony carillon-ja édes zenéléssel kongatta el a szellemek óráját, mikor a kis, pupos, örökké részeg Welis Arturral, a „Dutsche Warte“ tudósi órával kiléptem a Moulin de la galette izzadságtól gőzös táncteremből az éjszakába. Undorodtam. Mennyi csunya nőt láttunk itt egy rakáson! De hiszen a francia nők általában csunyak. Legalább abszolút szépet még nem láttam. De mindegyiken akad valami szép, amit aztán oly páratlan ügyességgel tudnak érvényre juttatni, hogy az, aki nem szerelmes, éppen csodaszépeknek találja a felcícomázott, kifestett, megszűre illatos divatbábokat. Az egyiknek a szemé! . . . nagy, mélytűzű, paraszélő, szurokfeke. A másiknak az orra szép, ennek a szája, annak a füle, a negyediknek az álla oly gyönyörű, hogy csak azt látjuk, és szépségnek mondjuk a különösen csunya nőt. Est meg tudom érteni, de érezni nem, — mert nem úgy gondolkodom, mint a nem szerelmesek. Én csunyanak láttam valamennyit. S mikor kiértünk az éjszakába, oly jól esett ráemlékezni arra a bájos, egyszerű, őszibarackarcú asszonyra, ki talán ebben a percben öleli magához párnáját helyettem, ki messze tőle bolyongok a Montmartre egyik rosszul világított utcájában s a

nevét sóhajtom: Gyzi! — talán ugyanabban a pillanatban, mikor az ő félig nyitott ajkán is az én nevem hangzik el . . .

— Már megint házaszál a gondolatod? — rikácsolja fülembe a kis pupos, ki eddig karomba csimpaszkodva szótlanul haladt mellettem.

— Álmodtam: mért ébresztettél fel ily durván?

— Mit szólnsz ahhoz a herceg fekete babához, ki nem vette le rólad a szemét? Beléd gabalyodott!

— Bánom is én. Kisebb gondom is nagyobb annál.

— Hm!

— Nincs egy centime-ára hangulatom. Párist én, szerelmes szívemmel, ma olyanok láttam, mint egy óriási mamut hulláját, melyen nyüszögnek a férgek, hogy minél előbb lekerüljön a hus a csontokról.

— Olyan is az! Én nem csak ma látom olyanok, szólt röhögve a kis pupos. — Apropos, hulláról lévén szó, menjünk a „Rat mori“-ba, a „döglött patkány“ nevű kocsmába! Ott talán hangulatot is vásárolhatunk.

Egy ideig szótlanul haladtunk a majdnem koromsötét utcán, mert Párisban is csak a boulevardok ragyognak kápráztató fényben s a mellék-utcák épp oly sötétek, sőt talán sötétebbek, mint Pesten, különösen a Montmartre, La Villette, Batignolles, La Chapelle és Les Ternes

apaché-ek ól hemzsegő vidékén. Egyszerre megbölcölttem valamiben. Éreztem, hogy hus volt. Gyufát gyújtottam: egy levágott kar feküdt véresen a gyalogjárón.

Összeborzadtunk mind a ketten. Körünéztünk, hogy nincs-e rendőr a közelben és sietve mentünk tovább, mintha mi követünk volna el a borzasztó gyilkosságot, mintha arról féltünk volna, hogy miakat találnak meggyanusítani, ha itt látnak.

Öven lépést se tettünk, mikor Vells barátom felsikoltva, görcsösen belekapaszkodott a karomba: az áldozat fejére lépett, mely most legurult a kocsiútra.

— Fussunk!

A legközelebbi utcasarokra érve megláttuk a „Rat mori“ villanylámpáit s mindketten megkönnyebbülten felsóhajtottunk, mikor végre a zajos, dohányfüstös kocsmába beléptünk.

Csak egy asztalnál volt még hely számunkra; annál is ült már egy kifogástalan ruhájú ú ember, ki nagyon szívesen fogadta köszöntésünket, ami jól esett nekünk, mert a francia általában nem szívesen ül idegenekkel egy asztalnál. Hamar összeismerkedtünk. Orvostanhallgató volt. Ő is a Quartier Latinben lakott, ő is csak az olasz énekesek miatt jött ide s néhány órai pajáskodás után meggyeztünk, hogy kocsin megyünk majd haza mind hárman, egy utunk lévén.

A helyi ipar védelme az idegennel szemben: föltétlenül igaz, tiszteletre méltó szempont. De senkise kívánhat tőlem oly védelmet, amelylyel magamat ütném meg. A pécskai kenyér behozatali vámja — hiszen az iparjogra kényszerítés nem lenne egyéb annak burkolt formájánál — bennünket, az aradi lakosság tekintélyes részét érintené. Akár elérné az indítvány a célját, hogy a pécskai kenyér árusítói elmaradnának a piacról s a közönség egészen az aradi mesterekre lenne utalva, akár csak az lenne a hatása, hogy a pécskai kenyeret megdrágítaná. A mai körülmények között még meg kell köszönni a véletlennek, amely Pécskán a kenyérsütést megültette, — s az aradi sütőmestereknek, ha a körülményekkel számot vetnek, le kell mondani az ideáról, amelyet a tanács elé adtak s más módokat keresni, hogy a mai, tagadhatatlanul kínos helyzetet megrázkódtatás nélkül tudják megállani.

Tető alatt az egyke.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

Ha tele is van a zágrábi ülésterem, maradt elég horvát képviselő Budapesten. Horvát szó folyik a mai üléseken is reggeltől délutánig. Közben pedig a folyosón egyre inkább süstörög a türelmetlenség, amit sok ok élezt.

A horvát képviselők mind felvirágozva jöttek az ülésre. Még a papokon is van virág: fehér szegfű...

Az ülést Justh Gyula délelőtti tíz órakor nyitotta meg. Az elnök bejelentette, hogy az összehívhatatlansági bizottság Szentiványi Gábor összehívhatatlansági ügyében az előkészítő eljárást befejezte s az ügy előkészítésével Hellebronth Géza bíza meg. Javasolja, hogy az ügyben ítélő bizottságot január 15 én sorsolják ki.

A napirend első tárgyát a Ház harmadik olvasásban elfogadta az autonóm vámtarifáról szóló javaslatot.

A részletes tárgyalás folyamán a címhez Zagorac István: Horvátul beszél.

Rojc Milán: Személyes kérdésben védekezik az ellen a vád ellen, hogy Horvátországban üldözte a magyar iskolákat. Közben olvasni kezdi beszédét.

Elnök: Olvasni nem szabad!

Rojc: Tovább beszél s befejezi szavait.

Banjanin és Budiszavlyevics felszólalása után a Ház a címet elfogadta.

A szakaszhoz

Lukinics és Magdics beszéltek elsőnek.

Sándor Pál: Sajnálja, hogy indítványát, melyet az általános tárgyalás alkalmával nyújtott be, nem fogadták el. Azért most új formában a vámsorompók felállításának 1917-re való biztosítása céljából másik indítványt akar be terjeszteni.

Elnök: Megjegyzni, hogy már leszavazott indítványt ugyanebben az ülésszakban benyújtani nem szabad.

Sándor Pál: A mostani indítvány nem azonos az előbbivel. Ennek elbírálását nyugodtan rábízza az elnökre. Indítványának tartalma az, hogy a külön magyar vámtérület előkészítése céljából a kormány utasítsa a szükséges lépések megtételére. Idősimelés okából nem motíválja indítványát.

Novoszel Mátyás beszél ezután a javaslat ellen

Több horvát felszólalás után

Polónyi Géza kijelenti, hogy a javaslatot házzszabályellenesnek tartja, több javaslatnak egy szakaszba való összevonása ezért is sérelmes, mert a képviselő akadályozva van azon jogában, hogy az egyik javaslatot tetszése szerint elfogadja, a másikat pedig nem. Arról a négy ötszáz szakaszról, amelyről a javaslat ítélik, egyszerre nyilatkoznak nemcsak érteim, hanem etikai lehetetlenség is. Vigyázzon a Ház, hogy ez a súlyosan veszedelmes precedens meg ne boszulja magát, az utonjavaslatoknál, a létszámemelésnél, vagy esetleg a bankkérdés tárgyalásánál.

Elnök: A képviselő ur azt állítja, hogy a törvényjavaslat tárgyalási módja a házzszabályokba ütközik. Ez ellen tiltakozom. Ha ez így volna, a tárgyalást nem ebben a mederben vezetném. Erről a javaslatról megvolt az általános vita, most folyik a részletes tárgyalás. Házzszabálysértés egyáltalában nem történt.

Farkasházy Zsigmond tiltakozik az egy szakaszos javaslat törvényalkotási módja ellen. A disszidensek nevében ünnepélyes óvast emel és a javaslatot nem szavazza meg.

Még hat horvát szócsok beszél röviden, azután az elnök a vitát bezárta Sándor Pál indítványát, mert az teljesen azonosnak találja előző indítványával nem bocsátja szavazás alá.

Felkiáltások a baloldalon: Nyujtsa be a Lloyd klubban!

Ezután a Ház a javaslatát részleteiben is nagy többséggel elfogadta. Midőn az elnök ezt kijelentette, a koalíciós pártok élénk éljenzésben részesítették Justh Gyulát.

Günther Antal igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a konzuli bírászkodásról szóló törvény érvényességének két évvel való meghosszabbításáról, mire az ülés véget ért.

Elnökválság — kormányválság.

Függetlenségi kabinet?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

Egyik fővárosi estilap írja az alábbi szenzációs, de kissé hihetetlennek látszó tudósítást:

Justh Gyula hazajött és hazajövetelével minden félhivatalos tagadás és tiltakozás dacára homlokterbe lépett az elnökválság és a nyomában járó kormányválság.

Alig hogy Justh megérkezett, máris nála jártak a „Beschwichigungshofrathok“, hogy jó eleve csillapítsák, illetőleg levegycsillapítsák a lábáról. Azt nem merték Justhtól kérni, hogy ő is álljon be darabontnak az alelnökök mintájára, ellenben nem kérték, hanem követelték, hogy álljon felre, hagyja az alelnököket dolgozni és megsemondjon le állásáról.

Apponyi Albert gróf dolgozott Justhtal szemben azokkal az elcsépelet argumentumokkal, hogy Justh csak a horvát pártütésnek és néhány politikai intrikusnak használna és ártana a nemzeti ügynek. Kossuth Ferenc kérte Justhot, hogy ne érzékenykedjék és áldozza fel a maga egyéni felfogását — a hazának. Ezekre az elnök igen helyesen repikázott, hogy éppen az erőszak hajtja a horvátok malmára a vizet és hogy rossz szolgálatot tesz a hazának az, aki meggyőződése ellenére cselekszik, mert az ilyen cselekményekből hiányzik a jóhiszeműség és e nélkül nincs áldás a politikán sem.

Már menni készültünk és leakasztottuk felöltőnket a fogasról, mikor egy vörös hajú lány jött az asztalunkhoz és új barátunkat karongragadta:

— Tu fiches le camp? (Elmégy?)

— Je suis éreinté. (Nagyon oda vagyok.)

— T'as pas de galette? (Nincs pénzmagod?)

— N.n. Mais j'en aurai tiens! (Nincs. De lesz: ide nézz!) — felelte az orvostanhallgató s óvatosan, úgy hogy mi ne lássuk, mutatott a leánynak valami apró tárgyat, mit a kezében rejtett s aztán gyorsan visszacsuszított a zsebébe.

— Bon. Mais reste encore. Je reviens toute à l'heure. (Jól van. De maradj még. Rögtön visszajövök)

Új barátunk kérésére visszaültünk helyünkre s az orvostnővendék szégyenkezve mondta el, hogy az a züllött leány otthon, Argonléme-ban a menyasszonya volt s hogy ő még így is, most is szereti, noha megveti.

Az a kellemetlen érzés, mit a leány bizalmaskodása okozott nekünk, erre rögtön eltűnt és még sajnáltuk is az intelligens fiút, ki egy ilyen szíren áldozata lesz előbb utóbb, vagy talán máris az.

— Hol késik Madeleine ily soká? — kérdezte egyszerre az orvostnővendék. — Már menni szeretnék!

Felkelt, hogy körülnézzen a korcsmában, s hogy talán meglássa a sok-sok cifra leány között az ő Madeleinejét, mikor egy magas, erős, szép fiatal ember a vállára tette kezét:

— Tiens! Barrel! Jaj, de örülök, hogy látlak!

— Pardon, uram, én nem ismerem önt, — felelte a Barrelnek szólított orvostanhallgató.

— Dehogysen! Hiszen együtt szolgáltunk két év előtt Algírban! A káplárom voltál!

— Nem emlékszem.

— Mindegy. Arzene Pelisse vagyok. Most jövök Marseilleből. Először vagyok Párisban. Mostanig bolyongtam, hogy egy ismerősre találjak, kinek társaságában az éj hátralévő részét s a holnap estét eltölthessem. Ne tagadd meg, ha arra kérék, hogy mint régi fegyvertársam kalauzolj most ide oda.

— Kérék, szívesen, de...

— De?

— Megmondom őszintén: nincs pénzem.

— Kérék! Magától értetődik, hogy a vendégem vagy.

— De...

— Semmi de. Lent vár a kocsim. Jer, öregem!

— Az urak, ugye megbocsátanak, — szólt Barrel felénk fordulva. — S ha Madeleine-t látják, mondják meg kérem neki, hogy nem várhattam tovább.

Eibucszunk. Barrel elhagyta a korcsmát volt fegyvertársával s az ablakból kinézve láttuk, mikor beszállt a csukott „sapin“-ba. De alig csapódott be a kocsi ajtaja, egy rendőr ugrott fel a kocsi mellé a bakra s örült gyorsasággal elhajtottak.

A jelenetet sokan látták:

— Qu' es-ce qu' il y a? — kérdezték mindenfelől.

— Ez ölte meg és vagdalta darabokra ma este Millacné, egy vidéki bankár feleségét, — én jelentettem fel! — Majd holnap olvashatjátok a lapokban.

— Hogyan?

— A rendőrség egy fél órával ezelőtt értesített engem a gyilkosságról és közölte velem, hogy a meggyilkolt asszonynak milyen ékszerrel volt. S a számár mutogatta nekem az elrabolt ékszereket, s azt mondta, hogy csak várjak, most lesz pénze.

— Hát te detektív vagy?

— Persze.

— És elárultad a kedvesedet? — kiáltotta magán kívül egy kis tömzsi leány.

— Szégyen, gyalázat, — ordították mindenfelől a lányok, rávetették magukat Madeleine-ra és kiverték a korcsmából.

— Ez ide többé be nem teszi a lábát, — kiáltotta a kis tömzsi.

— De nem ám! — ordította a többi.

— Te, — szólt hozzám reszketve a pupos német zsurnaliszta — emlékszel?

— A karjára léptem...

— Én a fejét rugtam le a járdáról.

— Te, — szólt kis idő múlva a pupos, — ugye megnéztük, amikor majd ezt a gazembert lefojezik.

Wekerle Sándor miniszterelnök szelid merengéssel kérdezte az elnöktől, hogy kormányválságot akar-e előidézni és erre is megkapta a megfelelő tromfot, hogy nem lesz nagy kár ezért a kormányért.

Wekerle szemére hányta Justhnak, hogy a mostani helyzet beállta előtt a kormány felajánlotta neki, hogy ő alakítson kormányt és vigye keresztül mindazt, amit a királynak ígértek. Justh ezt akkor nem fogadta el és így most kötelessége támogatni azt a politikát, mely ellen kezdetben nem foglalt állást.

A sok tereferének, kapacitálásnak, merengésnek és fenyegetésnek nem volt semmi gyakorlati eredménye, mert Justh ragaszkodott ahhoz a kijelentéséhez, hogy ő nem akar az alelnök urak bábja lenni és ha a kormány akar vele szolidáris lenni, legyen az a házszabályok becsületes alkalmazásában és ne követelje tőle, hogy annak a Perczelnek a sorsára jusson, akit ő szemétnépnek nevezett, vagy hogy ő nevetséges legyen az egész világ színe előtt.

A „Beschwichtigungshofrathok“ távoztak azzal a tudattal, hogy az elnökválság jóformán elkerülhetetlen és Justh ment s elnökölt a maga tisztességes modorában.

A kormányválság.

Az elnökválság nyomában kelt szárnyra a kormányválság híre is; eredt pedig onnan, hogy a kormány multkor minisztertanácsi határozattal kimondotta, hogy Justhtal szolidárisnak vallja magát és vele áll vagy bukik. A függetlenségi diszsidensek voltak azok, akik rögtön erre a határozatra emlékeztettek és hirdették, hogy a kormányválság elkerülhetetlen. Ezzel szemben a néppártiak már azt hirdették, hogy ez a multkor volt és ez a határozat ma már nem kötelező. Justh akkor megadta magát és ha most újból „renitenskedik“, menjen ő egyedül és a kormány ne törődjen vele, ha akár az ellenzék élére áll is. Wekerle ezzel szemben azonban azt vitatja, hogy Justh az ellenzék élén amugy is a kormány bukását jelenti és így jobb is, szebb is, ha a citromot egyszerre préselik ki. Erre a néppártiak rögtön készek voltak a válaszzal, hogy a király úgy sem engedi el a kabinetet és még a lemondás napján újra kinevezi, mert a paktumot végre kell hajtani. Kis komédia lesz az egész, melyet érdemes eljátszani, hogy Justhtól megszabadulhassanak.

A függetlenségi kormány.

A függetlenségi tábor azonban egészen másképen fogta fel a dolgot, mint a néppárt. Mindjárt az első pillanatban előtérbe nyomult az a gondolat, hogy a tiszta függetlenségi kabinet megalakításának ideje elérkezett. Azt mondták, hogy most már meglesz minden, ami a függetlenségieknek lehetetlenné tette a kormány átvételét és fel kell használni az alkalmat, hogy a többség a maga jogaihoz jusson. Alkosson a függetlenségi párt önálló többséget és kormányt, melynek programja az önálló bank és az általános választói jog. Ez a program nemcsak egyesíteni az összes függetlenségi elemeket a Házon belül és kívül, de megszüntetné a torzalkodásokat a párt kebelén belül is. Egyben megmenthetik és biztosíthatják a függetlenségi elveket hosszú időre. Az új függetlenségi kabinet elnöke természetesen

sen Kossuth Ferenc volna és a kabinetben helyet foglalna Justh Gyula, mint belügyminiszter. Ez az eszme nagyon tetszett, még pedig nemcsak függetlenségi körökben, hanem még az alkotmánypártban is. Csak maga Kossuth nem tartja helyesnek, hogy a függetlenségi „hálátlanok“ legyenek a fegyvertársakkal szemben.

Az új házelnök.

Arra az esetre, ha Justh Gyula lemond és akár ellenzékbe megy, akár miniszter lesz, Tóth Jánost, a közoktatásügyi államtitkárt akarják az elnöki székbe ültetni. Az alelnökökre nézve még nincsen kombináció, noha biztos, hogy Justh lemondása esetén az alelnökök is lemondanak. Kormányválság esetén pedig természetesen az összes koalíciós méltóságok lemondása.

Az új kormány.

Egyesek annyira mennek, hogy már függetlenségi miniszterlisztákat is kombinálnak és terjesztenek. Ezeket mint koraiakat nem reprodukáljuk, de mint kétségtelen érdekes hírt feljegyezzük, hogy némelyek szerint Sztterenyi József államtitkár átlépne a függetlenségi pártba és kereskedelmi miniszter lenne, míg Kossuth az elnökség mellett a pénzügyi tárcát vállalná. Van olyan kombináció is, hogy csak a néppárt menne ki a koalícióból és akkor maradna minden a régiben, éppen csak Wekerle helyét foglalná el Kossuth, Kossuth helyett Sztterenyi lenne alkotmánypárti miniszter és Zichy helyett jönne egy új miniszter.

Szell Kálmán akciója.

A színpadok mögött a legbuzgóbb működést fejt ki Szell Kálmán. Ő a kormányt, de mindenesetre az ország békéjét akarja megmenteni; ezért mindent elkövet a válság elsimitására, de máris előkészíti a talajt, hogy válság esetén az alkotmánypárt ne okozzon semmi irányban nehézséget. A politikai időjósok a válság bekövetkezését a jövő hét elejére várják.

Zsigmondy Anna fehéremüi.

A csábitó Böregér.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

A debreceni rendőrség bünygyi osztályának Komor de dísztelen helyisége ritka vendéget fogadott tegnap. Zsigmondy Anna jelent meg a barátságatlan falak közt, s az egyik szobában székelő fogalmazónál tett hivatalos látogatást.

A fogalmazó, aki hajdanában újságíró korában esztendeit Thália papjainak és papnőinek társaságában élte le, nem jött zavarba a látogatásra. Széket adatott a kis primadonnának, s harmadik számú barátságos mosolyával kérdezte, hogy mivel szolgálhat.

— Pauszkodni jöttem, kezdte a primadonna. Képzeld, a cselédem meglopott. Olyan becsületesnek hittem és úgy bízam benne. És tessék! Ha észre nem veszem, legközelebb már fel sem léphetek. Az a rossz Anna ellopott 7 pár színpadi cipőmet, egy sereg színpadi ruhát, azonkívül nagy csomó fehéremüt. Megért az egész legalább kétszáz koronát.

Míg Zsigmondy Anna elbeszélte az esetet, egy rendőr a fogalmazó elé állította a tolvaj szobaleányt, Gerecz Annát.

— Hogy vetemedtél ilyen bűnre? kérdezte a fogalmazó.

— Ugy történt a dolog, kezdte csókolom, védekezett a leányzó, hogy a multkor a színházban voltam. A naccsága is játszott, nagyon szép darabot adtak, valami Böregert. A második felvonásban a naccsága, noha csak egy szobalányt játszott, gyönyörű ruhában jött ki a színpadra. Egyszerre bejön Zilahyné naccsága, a direktorné. Amint meglátja az én naccságamat, elkiáltja magát:

— Ni-ni Adél, a szobalányom, és az én ruhámban.

Ekkor jöttem arra a gondolatra, hogy ha a naccsága felveheti a más ruháját, miért ne vegyem én fel az övét. Így történt az eset, tekintetes ur.

A fogalmazó azonban nem találta elfogadhatónak a Böregér operette szuggesztív hatását, hanem letartóztatta Gerecz Annát, akit holnap átkísérnek az ügyészség fogházába.

Tüntetés Bedő Árpád dr. mellett.

A birói hivatal átadása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A Bedő Árpád dr. községi bíró ellen indított indokolatlan hajsza nem marad válasz nélkül. A közönség széles rétegeiben általános visszatetszést szült ez a furcsa eljárás, amely egyenesen arra irányul, hogy Bedőt, aki hivatali kötelességeit mindenkor pontosan teljesítette és mint tisztviselő nem eshetik kifogás alá, kiforgassák állásából.

És mindez azért történik, mivel Bedő Árpád dr. nem akarta letagadni a sajtó képviselői előtt, amit ezek már előzőleg tudtak, hogy a rendőrség a Klopstein ügy körül súlyos mulasztást követett el. Ezért indult meg teljes erővel Bedő ellen a hajsza, bírósági ítéletet provokáltak, sőt fel is függesztették állásától, intő példának mindazok részére, akik esetleg olyan dolgot mernek nyilvánosságra hozni, amely a város közigazgatását nem a legdicséretesebb színben tünteti fel.

A bíróság tegnap már ítélkezett és ez az ítélet bizonyára kellemetlen meglepetés volt azok számára, akik vakon bíztak Bedő elítélésében. A törvényszék, mint különben előrelátható volt, megállapította, hogy Bedő nem sértette meg sem az állam, sem a város érdekeit, amidőn az újságírókkal az ismert tényeket közölte, amelyekről különben már előzőleg értesülve voltak.

De Bedő ellen természetesen le fogják folytatni a fegyelmi eljárást és bizonyos, hogy — hacsak enyhén is — meg fogják büntetni, miután „hivatali titkot“ árult el. Hogy ez az eljárás a közönség körében miféle érzelmekkel találkozik, annak élénk bizonyossága az a meleg tüntetés, amelyben ma a magyarvárosi polgárok egy tekintélyes része Bedő Árpádot részesítette. A hajszt elítélő polgárok ma este színdarabot rendeztek Bedő Árpád dr. tiszteletére. A polgárok nevében Stercz János üdvözölte a méltatlanul meghurcolt községi bírót, aki meghatottan válaszolt és megköszönte az általánosan megnyilvánuló rokonszenvet.

Egyébként ma kézbesítették Bedő Árpád dr.-nak a közigazgatási bizottság felfüggesztő határozatát. Helyettesítésével Károlyi Gyula gróf főispán Békényi Arisztid fogalmazót bízta meg, aki ma délelőtt át is vette új hivatalát. Bedő Árpád dr. — mint már tegnap megiruk — a közgyűlés határozata folytán a felfüggesztés tartamára fizetésének felét kapja.

A kasszirő merénylője.

A kloroformos tolvaj.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12

Olyan feljelentés érkezett ma az aradi rendőrséghez, amelyről a világvárosok krónikái is csak elvéve adnak számot. Egy eddig még fel nem derített, misztikus bűntényről van szó, amelynek főhősei a kávéházi kasszák egy tündére és egy egyszerű iparos legény, aki azonban bizonyosságát adta annak, hogy bátran helyet foglalhatna a legzseniálisabb és le ügyesebb szélhámosok között.

Az eszt részletei alább következnek, de egyelőre nevek nélkül, miután a kassziros kisasszony, aki a szenvedő hősnő szerepét játszotta a kis drámában, nevének elhallgatását kérte, az aktív hős neve pedig egyelőre ismeretlen.

Egyik aradi kávéházba tegnap este nyolc óra tájban beállított egy iparos külsejű 24—25 éves fiatal ember. Egy pikkoló-kapucint rendelt és ennek elfogyasztása közben átolvasott néhány lapot. Ugy látszott rajta, mintha nagyon unná magát. Természetesen első sorban a kassziros kisasszony vette észre, akinek hivatala is úgy hozza magával, hogy állandóan figyelemmel kísérje a vendégeket, egyrészt rokonszenvből, másrészt, ha netán gyanus külsejű vendég, azért, nehogy egy őrizetlen pillanatban el ne illanhatson.

Érthető tehát, hogy ebben az esetben is a kassziros kisasszony volt az, aki élénken figyelte az iparszerű embert, talán rokonszenvből, de meg lehet azért, mert gyanus volt előtte. A kisasszony egyideig barátságosan nézte a nem igen előkelő idegent, aki természetesen barátságosan viszonyozta a csinos női szem sugarait. Néhány percig tartott ez a kölcsönös és barátságos szemforgatás, később pedig — mint ilyen esetekben rendszerint — még barátságosabb társalgás fejlődött ki belőle.

A kevésbé előkelő idegen felállott a kerek asztal mellől, a kasszához lépett és negédes hangon üdvözölte őnagyságát, a kassza tündérét:

— Kezeit csókolom kisasszony, nagyon szép idő van.

— Jónapot, igazán nagyon szép.

— Nem gondolja, hogy jobb volna ilyenkor künn sétálni?

— Igaza van . . . de jaj . . . ne izéljen . . .

— Ne féljen, nem bántom kisasszony, csak azt akartam megtudni, hogy igazi személy-e a bluza.

— Hát mit gondol? Talán bizony ripsz-ből van?

— De mi van alatta?

— Menjen maga szemtelen . . .

— Pardon mintha valami kemény tárgyat látnék.

— Jaj? Az a pénztárcám. Negyven korona van benne. Itt őrzöm, nehogy elveszen.

Ezután másra fordult a beszélgetés. Negyed óra múlva az iparos külsejű legény így szólt:

— Nagyon csunya, füstös levegő van idehenn.

— Bizony nagyon rossz. Majdnem megfulladok.

— Szagolja meg kisasszony ezt a spongyát, kitűnő illata van.

— Áhá, nagyon jó . . . igazán jó . . . Kábitó . . . Álmos leszek tőle . . . Jaj de nehéz a szemem . . .

És a kávéházi tündér néhány másodperc múlva elcsendesedett. Mikor felébredt, udvarlójának hűlt helye volt és . . . óh . . . a bluza ki volt gombolva . . .

— Jaj a pénztárcám — kiáltotta. — Hol a pénztárcám? *Ellopta az a nyomorult gazember . . .*

Bizony így történt és nem másképp. Mert a kisasszony a spongyából altatószert szivott fel. Előfordulnak már ilyen raffiniált tolvajlások is Aradon.

A kasszirő ma megtette a feljelentést a rendőrségnél a szélhámos ellen, aki valószínűleg máshol is elkövetett hasonló stíliket. A rendőrség keresi a szélhámost, de eddig eredménytelenül.

Finis Croatiae!

A horvát tartománygyűlés feloszlása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 12.

A horvát tartománygyűlést a mai napon királyi kéziratral feloszlatták. *Rakodczay* bán teljesen arra a mintára, mint aminőt a magyar nemzeti küzdelem idején a királyi biztosok mutattak, felolvasta a legfelsőbb kéziratot és ezzel befejeződött a nagy aktus.

Távirati tudósításunk:

A vörös csütörtök.

Reggel nyolc óra óta a horvát főváros egészen ünnepi színt öltött. Minden üzlet be van zárva, még a kávéházak és vendéglők redőnyei is le vannak bocsátva. Minden munka szünetel. Az utcákon nagy néptömeg jár kel és nagy lármával beszél meg a nap eseményeit, amelyek láthatólag izgatják a tömegeket. A tartománygyűlés épülete felé vezető utak el vannak zárva. A Márk-tér maga, amelyen az épület áll, lovasrendőrök által körül van zárva, úgy, hogy csak belépőjeggyel ellátott személyek juthatnak az épület közelébe és az épületbe magába. Kilenc óra óta gyülekezik a szociálisták és a keresztényszociálisták felvonuló tömege.

Magában a tartománygyűlés épületében óriási forrongás észlelhető. *Medakovic* elnök a tartománygyűlési iroda igazgatójával, *Selavanyinnal* megteszi az utolsó intézkedéseket az ülés megnyitására. Tizenkét Budapesten maradt képviselő kivételével az összes képviselők együtt vannak, az egyes pártok még most is tanácskoznak az ülésben követendő magatartás felett.

A keresztényszociálista munkások felvonulása elég impozáns volt. A Mária-tér előtt a tömegeből kiváltott egy küldöttség és *Zatlukár* Iván képviselő vezetése alatt *Medakovic* Bogdán elé járult, akinek átnyújtottak egy memorandumot, amelyben a választói reform minél gyorsabb keresztülvitelét sürgetik. *Medakovic* átvette a kérvényt és kijelentette, hogy azt a tartománygyűléssel közölni fogja. Alig hogy a keresztényszociálisták elvonultak a térről, máris megjelentek a nemzetközi szociálisták. Ezeknek felvonulása már sokkal imponálóbb és sokkal nagyobb volt. A két munkásfelvonulás nem találkozott sehol sem, külön utakon jártak. Most válik ki a szociálisták tömegeből a másik küldöttség, amely *Medakovic* elé megy, hogy szintén átnyújtson egy folyamodványt.

Rakodczay készülődik.

Rakodczay horvát bán az ülés előtt hosszabban telefonált Budapestre. Most *Josipovich* horvát miniszterrel tárgyal. A város ezideig csendes, mindeddig semmiféle incidens nem zavarta a város nyugalma, csak az utcákon nagy tömegek gyűlnek, de semmiféle elenséges kifakadás Magyarország ellen mindeddig nem hallatszott.

Fél 11 órakor érkezett meg *Rakodczay* a horvát bánóság épületébe, utját a szemközti lévő bánpalotából a tartománygyűlés épületéig semmiféle incidens nem zavarta. A bán társaságában volt *Krencsis* horvát kormányhivatalnok. A bán *Medakovic* tartománygyűlési elnök szobájába ment és ott rövid ideig tanácskozott vele. A bánon utcai ruha volt, de nemzeti díszruhája már a tartománygyűlés palotájában van, ezt azonban *Rakodczay* csak az esetben fogja magára öltetni, ha abba a kényszerhelyzetbe jut, hogy Ő felsége nevében a horvát tartománygyűlést feloszlató királyi kéziratot felolvassa.

Az ülés megnyitása.

Az ülést háromnegyed tizenegy órakor nyitották meg. A teremben nagy zsidongás uralkodik. Nagy nyugtalanság közepette nyitja meg *Medakovic* az ülést és bejelenti az előterjesztések során, melyben törvényjavaslatot jelentett be, hogy a kormány öthavi indennitást kér. Az indítványok között van egy, melyet *Frank* József dr. jelentett be, amelynek tartalma még eddig ismeretlen.

A rendkívül nagy számban beérkezett irományok között van Ő felsége köszöntő leirata az országgyűlés szerencsekívánataira, továbbá különböző nyugdíjazások és kinevezések, valamint a *Rakodczay* bánt kinevező leirat, számos petíció és a múlt országgyűlési ülészakban hozott törvények szentesítése.

Nyomban az ülés megnyitása után *Rakodczay* bán belép az ülésterembe, Amidőn megjelenik, óriási zaj keletkezik, amelyben a *Starcevic*-pártiak és a koalíció képviselői vesznek részt. Egyes kiáltásokat hallani a karzatról is, amely különben nyugodt magatartást mutat. *Rakodczay* bán mosolyogva néz a lármázó képviselőkre, aztán mosolyogva leül és ceruzájával játszik. Leginkább a *Starcevic* pártiak zajognak *Pisacic*s képviselő ezt kiáltja:

— Le vele!

*Elegovic*s képviselő: Le Kossuthal! *Medakovic*s elnök hasztalan csenget és hiába igyekszik a rendet helyreállítani. *Petrisic*s *Starcevic*-párti képviselő azt kiáltja: Le a zsoldossal! *Ki vele!* *Popovic*s *Dusan*: Halljuk az elnököt!

*Medakovic*s elnök: A pillanat oly komoly, hogy a karzatot a leghatározottabban figyelmeztetnem kell, hogy nyugodtan viselkedjék, mert a legcsekélyebb tüntetésre elrendelem a karzat kiürítését.

Végre sikerül az elnöknek a rendet helyreállítani, amire megkezdik az iratok felolvasását. Ezek felolvasása közben ott, ahol arról a királyi leiratról van szó, amelylyel az országgyűlést júliusban elnapolták, nyugtalanság támad a *Starcevic*-pártban. *Zatluka* azt kiáltja:

— Ezt Kossuth tette!

*Elegovic*s: *Abcug* *Kossuth*! Zaj és kiáltások a *Starcevic*-pártban: Le a kiegyezéssel!

*Medakovic*s elnök csenget és kéri a képviselőket, hogy maradjanak nyugodtan.

Egy kis vihar.

Amidőn *Medakovic*s *Bogdán* elnök megnyitó beszédében az utóbbi ülés óta történt eseményeket sorolta fel, a *Starcevic*-pártiak állandóan óriási zajjal kísérték az elnök bejelentéseit.

*Medakovic*s elmondja, hogy a szolgálati pragmatika idézte fel Magyarország és Horvátország között az államjogi konfliktust. Amidőn a közös kormány nem tudta a horvát ellenállást megtörni, előidézte a horvát kormány bukását és a magyar parlament csak a házszabály megsértésével tudta a szolgálati pragmatikára

vonatkozó törvényjavaslatot egy szakaszban elfogadtatni.

A zaj folytatódik, a Starcsevics-pártiak ismét kiabálnak. Frank Vladimír jegyző lerohan az emelvényről és így kiált fel: — Ezt nem tudom tovább hallgatni.

Horvát dr. (az elnök felé): Menjen a képviselői padsorokba, ha pártja szempontjának akar kifejezést adni.

Elnök: Én itt az egész ország hangulatának adok kifejezést.

A Starcsevics-pártiak közbeszólnak:

— Ez nem igaz! Le a kiegyezés-sel!

Elnök: Az országgyűlés egybehívása azért történt, hogy a szolgálati pragmatika ellen állást foglalnia módjában legyen.

Ezután a beterjesztett sürgősségi indítványokat olvasták fel. Frank József dr. sürgősségi indítványa a Rakodczay bánná történt kinevezéséről szóló királyi kézirat felolvasását kéri, hogy azt a horvát alkotmány szempontjából vizsgálat alá lehessen venni.

Elnapolás

Ekkor a bán felemelkedik helyéről, mire a Starcsevics-pártiak és a koalíció padjaiban nagy ordítás támad és a sértő kiáltások egész özöne hallatszik.

— Nem hallgatjuk meg! Ki vele! Ki a magyar bérencel!

A bán gunyosan mosolyogva, mozdulatlanul ül helyén, anélkül, hogy egyetlen megjegyzéssel is válaszolna a közbekiáltásokra. Az óriási lármában a karzat is részt vesz, csak a nemzeti párt tagjai ülnek nyugodtan. A szünni nem akaró zaj közepette az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után a jegyző egy királyi kéziratot olvas fel, amelyet a szünet alatt adott át a bán az elnöknek. A jegyzőnek egyetlen szavát sem lehet hallani a rettenetes lármában. A királyi kézirat tartalma a tartománygyűlés elnapolására vonatkozott.

A képviselők az emelvényre rohannak és rákiáltanak az elnökre:

— A magyar képviselőház elnöke nem olvastatta fel a királyi kéziratot.

A Starcsevics-pártiak állandóan lármáznak és azt bizonyítják, hogy előbb a sürgősségi indítványokat kellett volna tárgyalni, azután lehetett volna felolvasni az elnapoló kéziratot. Több Starcsevics-párti a házszabályokhoz kér szót, de az elnök nem adja meg és az ülést újból felfüggeszti.

A feloszlítás.

Szünet közben Rakodczay bán az elnöki szobában átöltözik, felveszi fényes magyar diszruháját és az ülés megnyitása után megjelenik a teremben. Egyenesen az emelvényre megy és mint a király képviselője feltett kalppal, ülve, felolvassa a horvát országgyűlést feloszlító királyi kéziratot, amely december kilencedikéről van keltezve. A kézirat a feloszlítást azzal indokolja, hogy az országgyűlés nem tud törvényhozói kötelességének eleget tenni.

Elnök: A legfelsőbb kézirat hódoló tisztelettel tudomásul vétetik.

Ezután az elnök elhagyja helyét. A képviselők hazafias dalok éneklésébe kezdenek, némelyek a bánt szidalmazzák és nagy láрма közben kivonulnak az ülésteremből.

A feloszlító királyi kéziratban az új választások kiírásáról nincs intézkedés.

A város külső képe nyugodt. A magyar delegátusok, akik a törvény értelmében az új választásig megtartják mandátumukat, már elutaztak.

Az iparkamara közgyűlése.

Az új tagok. — A sóhiány és vagonhiány. — A kerületi gyűlések. — A készfizes rendszeresítése. — A drágaság. — Az adóreform.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután közgyűlést tartott, melyet a gyengélkedő Kristyóry János helyett Reinhardt Gyula kamarai alelnök vezetett. A gyűlésen igen sok, a kereskedelmi és ipari életet közérőlköző fontos ügyet tárgyaltak: az ezekben hozott határozatokról az alábbi tudósítást adjuk:

Az elnöki jelentés megtétele előtt Reinhardt Gyula alelnök üdvözölte Reisinger Sándort, a kamara új levelező-tagját és ifj. Horváth Mihály csabai kültagot, akik először vesznek részt a kamara gyűlésén: bejelentette továbbá, hogy a kamara elnöki tanácsa a másodtitkári állásra Zima Tibort hívta meg, aki a mai ülésen már részt is vett. A közgyűlés tagjai az elnöki jelentéseket éljenzéssel fogadták.

Marschall Lajos dr. titkár jelentette ezután, hogy Sztéryny József államtitkár a kamarához intézett levélben megköszönte a kamarának a legutóbbi gyűlés határozata folytán ma közölt üdvözlését. Az országos közlekedési és ipartanácsba tagul újra Marschall Lajos dr. titkárt küldte ki a közgyűlés. Tudomásul vette a kamarai gyűlés Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ierátát, melyvel kedvező választ adott a kamarának a sóhiány és a vasúti szállítások körül tapasztalható hiányok tárgyában hozott intézett felterjesztéseire. Örvedetes értesülést nyert a közgyűlés a titkár azon jelentéséről, hogy a legutóbbi ülés óta mintegy husz iparosnak eszközölt ki a kamara államsegélyt iparfejlesztési célokra.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és az Aradi Építőiparosok Szövetsége vásárnap tartandó kerületi üléseire meghívta a kamarát, mely mind a két gyűlésen képviseltetni fogja magát.

A kereskedelmi miniszterium kérdést intézett a kamarához aziránt, üdvösnek tartaná-e a detail kereskedők és a kisiparosok számlaköveteléseire nézve a készfizes rendszeresítését, illetőleg a késedelmes fizetésekkel szemben a késedelmi kamat felszámítását. A közgyűlés az ilyen irányú törvényhozási intézkedést óhajtanónak tartja és a késedelmi kamatot egy hónapi késedelem után 6 százalékosan javasolja törvényileg megállapíthatni.

Az általános drágaság enyhítésének és a megélhetési viszonyok könnyítésének módjairól a kamara javaslatot dolgozott ki, amelyet a közgyűlés Reisinger A. J. és Weiss Mór kamarai tagok javaslataival kiegészítve a kereskedelmi miniszterhez terjeszt fel. — Kossuth Ferenc véleményét kérő táviratára a kamara javasolja, hogy a vaskereskedelem egyes szakmáiban az áruk mennyiségének meghatározására szolgáló darabmértékek helyett a tízedes mértékrendszer hozassék be, a kamara azonban ezen rendszer behozatalának előfeltételeül Andrányi Károly kamarai tag véleményéhez képest azt tartja, hogy hasonló intézkedés rendszeresíttessék Ausztriában is.

Az adóreformra vonatkozó törvényjavaslatok ellen, amelyek a kereskedőkre és iparosokra nézve tudvalevőleg számos sérelmes újítást tartalmaznak, a kamara akciót indít s a közgyűlés megbízta az elnökséget avval, hogy az érdekeltek bevonásával értekezletet tartson s az itt összefoglalandó panaszokat felirat alakjában terjeszse a kereskedelmi miniszter elé.

A kamarai kerületbe tartozó megyék néhány vásárügyi és iparkihágási eseteiben kért vélemények megadása után áttért a közgyűlés a megkeresések elintézésére, melyek során állást foglalt az új polgári perrendtartásnak a kereskedőkre nézve sérelmes intézkedéseivel szemben, a miskolci kamara megkeresésére fölir a kormányhoz a kereskedők és iparosok hitelképességének intézményes megvédése érdekében, a nagyváradai kamara megkeresésére a gyógynövények gyűjtése érdekében s a fiumei kamara megkeresésére a Fiuméba rendelt vasúti áruküldemények továbbításának gyakori felfüggesztése ellen.

Végül a közgyűlés tudomásul vette a számvizsgáló bizottság jelentését a kamara előző évi állapotáról, megállapította a jövő évi költségelőirányzatot s újból megválasztotta a kamara állandó bizottságának tagjait.

A vízművek zárlat alatt.

Zárgondnok: Szathmáry Károly.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

Már a vízművek zár alá helyezése iránt folyó tárgyalások befejezésekor megirtuk, hogy a bíróság minden valószínűség szerint teljes egészében el fogja fogadni a város képviselőjének érvelését s zár alá fogja helyezni a vízműveket. Ezt az értesülésünket az utolsó szóig beváltotta a mai nap, amennyiben a bíróság ma elrendelte a vízművek zárlat alá helyezését és zárgondnokul Szathmáry Károlyt, a városi gépüzemek igazgatóját rendelte ki.

A törvényszéken, noha az ügy ilyen állásáról már többen tudnak s a bírói határozatot, melyet Mészáros Dániel bíró az éjjel folyamán készített el, már kiadták az irodaigazgatónak sokszorosítás és kézbesítés végett, — mélységes hallgatás a felelet minden kérdésre. Az irodaigazgató nem adja ki a határozat másolatát a bíró írásbeli engedélye nélkül, a bíró pedig egyelőre nem adhat felvilágosítást. Megbízható forrásból szerzett értesüléseink azonban konkrét ténynek állítják a zárlat elrendelését és a gondnok kinevezését. A vízművek képviselője, Mandl Vilmos dr. mindaddig nem kapta meg a határozatot s a városházán — miután ott most valószínűleg orgiákat ül a hivatalos titoktartás, — titokzatos arccal titkolják a titkok titkát.

A nagy titkolózás ellenére is módunkban van annak a közlése, hogy a polgármesternél ma este szigorúan bizalmas jellegű értekezlet volt a vízművekre vezetendő zárlat foganatosítása ügyében. Az értekezleten a tanács tagjai és Jegesy Károly alügyész vettek részt s minden valószínűség szerint a foganatosítás hogy és mikéntje felől tanácskoztak. Varjassy Lajos polgármester tudósítónk előtt kijelentette, hogy a bírósági határozatot még nem kézbesítették neki. Valószínű, hogy a kézbesítés csak a holnapi nap folyamán fog megtörténni s minden valószínűség

amellett szól, hogy már a *holnapi nap folyamán* meg is történik a zárlat fogantatása s Szathmáry Károlynak a zárgondnoki tisztségbe való bevezetése.

Hogy ezután mi következik, az a jövő titka. Mindenesetre jó ómen, hogy az első bírói beavatkozás máris a város javára dőlt el.

Sarafov Borist meggyilkolták.

A macedon vezér halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 12

Szófiában tegnap éjjel politikai gyilkosság történt, amelynek valószínűleg messzeható politikai következményei lesznek. Sarafov Borist, a híres macedoniai vezért *agyonlőtték*. A gyilkosság részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Sarafov Borist, a macedon mozgalmak egyik leghíresebb vezérét tegnap közvetlenül a lakása előtt *meggyilkolták*. A gyilkosság rejtélyes körülmények között történt.

Sarafov vacsorára hívta meg két társát: *Garvanov* matematikust, aki szintén vezetőembere a pártnak és egy *Panica* nevű cimboráját, aki csak néhány hónapja tagja a bandának.

Éjfélig ültek jó hangulatban a vacsora mellett. Sarafov azután kikísérte vendégeit, de alig ért a kapuba, midőn *több revolverlövés durrant el*. A golyók először *Garvanovot* terítették le, aki szörnyet halt. Sarafov szintén halálos sebet kapott. Kórházba vitték, ahol egy fél óra múlva meghalt.

Panica, aki velük volt, *eltűnt*, valószínű tehát, hogy ő volt a gyilkos. Valószínűvé teszi ezt az is, hogy *Panica* nemrégiben még Sarafov egyik legnagyobb ellenségének, *Jembanszkynak* volt a vezető embere és csak néhány hónappal ezelőtt pártolt át Sarafovhoz, aki azonban csak hosszabb idő múlva fogadta be pártjába, amikor hűségéről bizonyosságot tett.

A gyilkosság, amelynek híre nagy felháborodást keltett Szófiában, valószínűleg előjele egy nagy politikai forradalomnak.

A meggyilkolt Sarafov mindössze harmincöt éves volt.

Egy másik hír szerint Sarafovot az a párt gyilkoltatta meg, amely a macedon kérdést radikálisan akarja megoldani és amiatt is neheztelt Sarafovra, mert a liga pénzét a saját céljaira használta.

Vacsora közben Sarafov nővére odasugta bátyjának, hogy *Panica* arra nem tetszik neki, valóságos sátán szemekkel néz rá. Da Sarafov megnyugtatta nővérét, azt mondván, hogy *Panicánál* derekabb embert nem ismert.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A munkásbiztosító pénztár igazgatósági ülése. Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pénteken, december 13 án este 8 órakor hivatali helyiségében rendkívüli ülést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. A november 30-iki ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Az országos pénztár alapszabályának megvitatása. 3. Javaslat *házi gyógyszerárak felállítására* ügyében. 4. Fölterjesztés az állami munkásbiztosító hivatalhoz az 1907. XIX. t. c. 84 §-ának magyarázata, a baleseti jelentések megtételére szabott idő meghosszabbítása tárgyában. 5. A pénztár hivatalos óráinak megváltoztatása. 6. A pénztári tisztviselők kérvénye drágasági pótlék megszavazása iránt.

Amerikából Aradmegyébe.

A ma délutáni személyvonattal háromszáz aradmegyei visszavándorló érkezett Aradra. A visszavándorlók nagyrésze tovább utazott. Oderbergben — úgy mondják — még egész csomó aradi és aradmegyei ember várja az alkalmat, hogy hazajuthasson.

Délután fél négy óra tájban, a Szolnok felől jövő személyvonat beérkezése előtt, a forgalmi tisztek kiállottak a Perronra és a maguk speciális vasutasnyelvén jelentették ki:

— Mindjárt bejár.

A szolnoki személyvonatról volt szó, amely ezuttal igen nevezetes terhet hozott magával: *háromszáz* aradmegyei visszavándorlót. Egyenesen Oderbergből jöttek. Hatvanon és Szolnokon át.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa, aki értesült a visszavándorlók megérkezéséről, kiment az állomásra, hogy beszélgetést folytasson valamelyik hazatérővel.

Alig hogy a személyvonat berobogott, az utolsó öt harmadosztályú kocsiból egész csomó egyforma ruházatu ember szállott ki. A visszavándorlók közül valók voltak. Az utolsó öt kocsit Szolnokon kapcsolták a vonathoz, hogy a visszatértek hazajöhessenek. Mind az öt vagon a zsufolásig megtelt. Egyik-másik ablakból énekeszó hallik, hosszan, elnyújtva. Valami melankólikus román nótát énekel az egyik hazatért, akinek a hosszú ut még nem vette el a jókedvét.

Egyébként csupa szomorú, letört ember ez a háromszáz. Asszony csak kevés akad közöttük. A férfiak nagyrésze meg se mozdul, a hogy az állomás nevét hallja. Csak néznek ki az ablakon. Egy-két évvel ezelőtt, amikor reménységgel tell indultak neki a nagy utnak, de hogy is sejtették, hogy a tengerentúli világ elveszi még azt a kis hitüket is, ami volt. A kemény munkától, nehéz gondoktól durvavonásu arcok mélységes resignációval fordulnak a kocsiablak felé. Csupa megkínzott, testben és lélekben fáradt ember: ez a hazatértek csoportja. Aki azt hiszi, hogy ezek az emberek, akikhez a civilizáció még alig alig ért el, nem képesek mélységes érzéseket kiváltani, annak csak végig kell néznie ezeken a szomorú arcokon, hogy bevallja a tévedését. Nem örülnek ezek az emberek, hogy hazajöhettek. Az arcukról leri a „minden mindegy.”

A visszavándorlók nagyrésze román. Valamennyien egyforma abaposztóruhát viselnek: a magyar állam visszavándorlásti egyenruháját. Valami csendes tüntetés ez a kormány részéről: ime felöltöztetjük őket, hazahozzuk őket, munkát adunk nekik, és még akadnak, akik azt mondják, hogy mi okozzuk a kivándorlást a mi derestörvényünkkel, a mi agrárpolitikánkkal, a mi feudális Igábhajtásunkkal. Most tehát méltóztassék vakolni. Itt vannak az egyenruhás visszavándorlók.

És aki nem tud az arcokból olvasni, az hajlandó is lenne elhinni ezt az érvelést. De a vasúti kocsikban háromszáz eleven cáfolat ül, háromszáz eleven bizonyossága annak, hogy ezeket a visszavándorlókat nem a hazai föld szeretete hozta vissza, nem is az, hogy jobbnak látnák az itthoni viszonyokat, mint az amerikaiakat. Visszajöttek, mert egy véletlen katasztrófa végigéppőrt a tengeren túli Igéretföldjén. Szerencsétlen időben mentek ki: akkor, amikor *Roosevelt* nek a trösztök elleni harca eredményre vezetett, amikor a legszörnyűbb földrengésnél is szörnyűbb megrázkóztatás százszek kenyerét ölte meg. Az övéket is. Mivel

pedig kenyér nélkül mégis jobb otthon, mint idegenben, hát hazajönnek.

Egy jóképű, 30—35 esztendősb magyar ember beszél:

— Micsoda ut volt, tekintetes ur! A tengeren még csak hagyján. Össze voltunk szorítva, mint a patkányok, gyalázatosan rossz ételt kaptunk. De ez mind semmi ahhoz képest, amit Oderbergben állottunk ki. O: napig voltunk ott az állomáson: kinek ju'ott tető, kinek nem. Hidegek voltak. Nagyon fáztunk, átkoztuk a napot is, hogy visszaindultunk. Azért örül az ember, mikor hazaér. Nagyon sokat kell odakint dolgozni; igaz, hogy meg is fizetnek érte. De most nincs munka. Ezerszámra bocsátják el az embert, különösezen az idegeneket. Idehaza mégis éldégél valahogy az ember, ha nincs is munkája, de odakint meghalhat éhen.

A többiek bölintottak. A kalauz odakint sípolt. — kikellett szállni a kocsiából. És pár perc múlva tovább robogott a vonat, lassan, óvatosan indulva az állomásról. Vitt egy csomó csalódást az újabb csalódások felé . . .

K. G.

Örültek a szinpadon.

Hegedüs József dr. Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12

Egy beretvált arcú fiatal orvos merészet gondolt a mi nap és merész tervét meg is valószínűsítőit. A főváros hirdető oszlopain öles plakátok hirdették a nem mindennapi szenzációt:

Örültek a szinpadon!

Ez volt a fiatal beretvált arcú orvos ötlete, amelylyel különben szinte leírhatatlan sikert aratott. A neuraszénias, ideges fővárosi közönség, amely fásultan fogadja a legborzalmasabb tragédiákat, amely nem tud lelkesülni a már elkoplatott élvezetekért, hideg közönyt nézi végig a legnagyobb attrakciókat, valóságos ostromot intézett a Magyar Színház ellen, ahol az eddig ismeretlen szenzációs előadás lefolyt.

A beretvált arcú fiatal orvos: névszerint *Hegedüs József dr.* merész ujtással lépett a közönség elé. Egymaga vállalkozott arra, hogy egész tragédiákat játszik el az örültek lelki világából. Teljes darabokat írt, amelyek élesen tükröztetik vissza az örültség nemeit és azoknak megnyilvánulását. A paralizis progresszívától kezdve a dühöngő örültségig, az elmebeteg valamennyi fajtaját felváltotta a szinpadon, kitűnő, megdöbbentő, realiztikus előadásban. Nincs az a színész, aki hűbben tudna interpretálni valamely lelki állapotot, mint *Hegedüs József dr.*, mert színészi tehetségéhez elsősorban hatalmas tudás, a megfigyelések hosszú sorozata járul. Évekig volt az angyalföldi tébolyda orvosa és mint ilyen, az elmebetegség megnyilvánulásának összes szimpptomáit megfigyelve, megrázóan realiztikus előadást produkál.

A nézőtérén idegiáz győőrtie a közönséget, de emellett valóságos tanulmány számba ment *Hegedüs József* előadása, amely iránt a fővárosi közönség határtalan érdeklődése nyilvánult meg. Ez a hatalmas siker érdekes elhatározásra indította a fiatal orvost. Elhatározta, hogy vidéki köruttra megy az ország nagyobb városába, hogy egyrészt tanulságos előadást tartson az örültek lelkiállapotáról, másrészt megrázó

realizmussal mutassa be a szegény elmebeteg lelkületének megnyilvánulását.

Hegedüs József dr. legközelebb *Aradon is előadást tart*, a Fehér-Kereszt nagytermében. Az érdeklődés bizonyára Aradon sem lesz csekély és így a téren aligha lesz képes befogadni a fiatal orvos előadására kívánczokat, miután e fajta látványban nem volt még része az aradi közönségnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: A tavasz, operette. (Bérlét B.)
Szombat: Varázskeringő, operette. (Bérlét C.)
Vasárnap: Delután: Rab Mátya, operette. Este: Rabenstein Bersabe, dráma. (Bérlét A.)

* L. Zikó Ilma vendéjjátéka. Másodszor lépett színpadra L. Zikó Ilma asszony, hogy eljátsza Susannet az „Államtitkár ur” ban. A múlt héten debütált: az új művésznő és akkori első bemutatkozása után megállapítottuk róla, hogy zseniális asszony, akire nagy sikerek várnak a színpadon. Ezt a jó véleményünket mal, második fellépésével mindenben megerősítette, sőt fokozta. Játéka nyert biztonságában, gesztusaiban kifejezőbb és díszkrétebb, mint volt bemutatkozása alkalmával. Ugyáltszik ambícióval és szeretettel készül új pályájára, melyen diadalmasan halad a tökéletes felé. A zsufo-lásig telt nézőtér sokat tapsolt a máris kedvelt művésznőnek, akit tisztelői virágcsokrokkal leptek meg. Az előadás mintaszerű volt. H. G.

* Kiss József megzenésített költeményei. A Kölcsey-egyesület december 18-iki felolvasásán nemcsak Kóbor Tamás fog szólni Kiss Józsefről, hanem maga a költő is fog szólni önmagáért. Megzenésített költeményei közül kettőt fog előadni Bing János. A fiul szerepének gyönyörű megnyilatkozását, az *Egy sir* című dalt többen is megzenésítették. Bing János a *Lányi* Ernő dallamát fogja előadni iskolázott szép baritonjával. A keresett ének mesternő, Weichart Auróra fogja zongorán kísérni. *Sulyom Peti* balladának Konti József szerzett jó magyar ritmusu nótát. Ez lesz Bing János másik énekdarabja.

* A Diószeghy-kiállítás. Az a kollekción, a melyet a minorita palotában állított ki Diószeghy László, arra van hivatva, hogy a művész nevével a hazai legjobb tájképfestők sorába emelje. A megkapóan hangulatos művek érdekességét különösen növeli az a körülmény, hogy a festmények legnagyobb része aradmagyi részleteket ábrázol oly tökéletességgel és hűséggel, hogy azokra bárki ráismerhet. Arad város közönsége eddig nem tapasztalt érdeklődéssel látogatja a kiállítást és már számos képnek akad vevője. Eddig a következő művek keltek el: Bokszegei oláh kunyhó, megv. Kell Lipót dr. Alkony, Zöldesi részlet, megv. Parecz Béla dr. A rovinaí tó, Fehér-Körös partján, megv. Seidner Bernátné. Cigánykunyhó, megv. Kovács Marcell dr. Gurahonci felsőmalom, megv. báró Bánhidly Antalné. Vadszöllő, Erdei patak, Árnyas patak, megv. Paikert Henrik. Kiskapuban, Borus hangulat a tavon, Maruca, megv. Solymossy Lajos báró. Naplemente a Körös mentén, megv. Vecsey Jenő.

A tárlatot a mai napon a következő notabilitások látogatták: Worafka ezredes és neje, Seidner Bernátné, Bánhidly Antal báró, Institoris Kálmán, Scharfner Sándor dr., Kovács Marcell dr. és neje, Dietrich Albert ezredes, Parecz Béla dr. és neje, Szathmáry János, Mezey Andor és neje, Rosenberg Miksa dr., Nagy Elekne, özv. Purgly Lajos, Vásárhelyi Dezsőné, Kugler Lala, Hegedüs Lászlóné, Magyar Vilma, Groszman Jakab dr., Groszman Emil dr., Zoltay Mátya, Urhegyi Alajosné, Szabó Margit, Vecsey Jenő, Király százados.

* Uránia színház Két hetes működése alatt elérte az Uránia színház azt, hogy a társadalom minden rétegében népszerűsége tett szert. Műsorainak összeválogatásánál különös gondot fordít az Uránia igazgatósága arra, hogy művészi tekintetben kifogástalan műsorral szórakoztassa a közönséget. Mozgóképei amelleit, hogy tanulságosak, kiválóan szórakoztatók is. A közönség véleménye, hogy az Uránia gondos és értékes műsorával, nemesebb izlésre szoktatja a népet és elszoktatja a selejtes, bódés mutatványoktól. A pénteki műsor egyik nagy érdekessége Dumas: *Kaméliás hölgye* mozgófényképben. Páratlan lényességgel van összeállítva az érdekes dráma, melynek főbb mozzanatai pompás színjátékban vonulnak el a közönség előtt. Műsoron van ezenkívül egy spanyol bika- viadal és még hét érdekes szám.

* A filharmónikus hangverseny jegyei nagyon kelendők. Az egyesület elnöksége ennek folytán ezúton kéri hangversenyének tisztelt közönségét a jegyek mielőbbi beszerzésére, mint-hogy a helyek nagyrésze az elő hangverseny kapcsán már előre lefoglaltatott és így csak kevés hely áll rendelkezésre. A jegyekre vonatkozólag szívesen ad felvilágosítást a jegy- árusító cég.

* Női iparművészeti kiállítás. A minorita-palotában levő Diószeghy képkiallítás keretében megnyitott a II. női iparművészeti kiállítás is. Ezúton is felhívjuk az aradi hölgyközönség figyelmét a kiállított dolgokra. Minden egyes darab női kézimunka: egy egy remeke a női iparművészetnek. Különösen figyelemre méltók a bőr-, bársony- és famunkák, melyek készítéséből e hó 15-én két hónapos tanfolyam nyílik meg. A kiállított tárgyak mind eladók, művészi értékűek és ennek dacára igen olcsók.

* A budapesti Uránia Színház előadásai. A mint már megírtuk, a budapesti *Uránia Színház* december hó 16., 17. és 18. napjain a helybeii *Uránia Színház* helyiségében vendégszerepelt fog. Ez alkalommal, mint az aradi Urániában egyáltalán, a technika legtökéletesebb vívmányával felszerelve, mutatja be az előkelő műintézet legkiválóbb műsordarabjait. Az első estén Pékár Gyula: *Párisi asszony* című legszebb műve, a másodikon a szenzációs *Rendnek muszáj lenni*, bucsu előadásul pedig *Szemere* Atila szellemes és humoros darabja: *Japán* kerül színre. Az Uránia aradi előadásain jelen lesz a színház vidéki osztályának kiváló igazgatója: Szundy Károly is, aki az előadásokat személyesen vezeti. Az Uránia előadások este fél 8 órakor kezdődnek.

* Műsorváltás. A színház igazgatósága közbejött akadályok miatt a hét műsoron bizonyos változtatásokat eszközölt. Így a vasárnapra hirdetett darabok helyett délután Kacsóh Pongrácz János vitézét adják elő, a címszerepben Kállay Julánnal. A királykisasszonyt Wiassak Vilma, Bagó: Faludi játszza. Este Gül Baba operett kerül színre, míg Mujkó ezúttal is Faludt lesz, a kinek ez a legjobb alakítása az aradi színpadon. A többi szerep a régié. — Egyebekben a műsor marad az eddigi: pénteken a Tavasz, szombaton pedig a Varázskeringő kerül színre.

HIREK.

Elégtételt!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 12.

A parlamenti tudósítók ma gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a legutóbb történt események miatt a képviselőházhoz kérvényt nyújtanak be. A kérvényben felemlítik azon eilenséges indulatu támadásokat, a melyek az újságírókat mostanában a parlamentben érték. Amíg ezen támadások kizárólag a képviselők és újságírók magánügyeire szorítottak, nem látták szükségét annak, hogy ezt szóvá tegyék. Ujabban e támadásokból rend-

szer lett és belekerült a képviselőház tanács-termébe is, dacára annak, hogy a negyvennyolcas törvények és a házszabályok alapján a sajtó számára külön hely van fentartva.

Ezen ténynyel szemben a Ház egyik al-
nöke legutóbb ismételt az elnöki szék-
ből olyan nyilatkozatot tett, amely szerint a
hírlapok tudósítói csak vendégszeretet címén
foglalhatnak helyet a képviselőházban. Mivel
az elnöki szék-
ből történt ezen kijelentés a ház-
szabályokba ütközik és a Házban ellenmondás-
sal még sem találkozott, a parlamenti tudósítói
kar nem érzi többé biztosítva, hogy ők az új-
ságról karzaton kötelességüket teljesíthetik.

A magyar országgyűlés régi hagyománya,
hogy olyanokat, akik a Ház színe előtt magu-
kat nem védhetik, nem engedi támadni anél-
kül, hogy a támadás magában a Házban ne
reparáltatott volna. A hírlapírói karzat ok nél-
kül részesült elnöki rendreu asításban és pe-
dig oly szavakban, aminők eddig az elnöki
szék-
ből el nem hangzott: k és amelyeknek bátor
élet épen az a körülmény adja meg, hogy az
elnöki szék-
ből hangzott el.

Kéri tehát a képviselőházat, hogy állítsa
vissza ezekkel szemben a házszabályok helyes
értelmezését és gyakorlatát, továbbá a nyilvá-
nosság jogának gyakorlásához szükséges véde-
lemben részesítse az országgyűlési tudósítókat
a parlament területén még akkor is, ha az
ilyen támadás az elnöki szék-
ből történik.

A kérvényt holnap délelőtt az összes lapok
tudósítói Rátllay László országgyűlési képv-
selő vezetésével fogják Justh Gyula elnöknek
átadni.

— Bécsben is! Bécsből jelentik: A
Reichsrath mai ülésén több felszólalás
után általánosságban letárgyalta a ki-
egyezést.

— Gyászmise a püspökért. Az aradi mino-
riták templomában szombaton, december 14-én
délelőtt tíz órakor néhai Desseoffy Sándor csa-
nádegyházmegyei püspök emlékezetére ünne-
pies gyászistentiszteletet tartanak.

— Kossuth a horvát kérdéstről. Budapesti
tudósítónk jelenti: Ma alakult meg a Krisztina-
városi függetlenségi párt, amelynek szervez-
kedő gyűlésén Kossuth, Apponyi és Günther
miniszterek is megjelentek. Kossuth hosszabb
beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy
senki sem tudhatja, mi fog történni a jövő-
ben, csak egyet kell tudni, azt, hogy össze kell
tartani, mert akkor győzni fogunk, ahogy a
multban is történt. A horvátok nem nyelv-
vüket védelmezik, hanem a magyar nyelvet
üldözik. *A magyar vasutak egységét nem
fogjuk megbontani.* Majd a függetlenségi
párt hivatásáról szólva kijelenté, hogy a
párt elveit nem adta fel, sőt a miniszteri
szék-
ből épen úgy nyilatkozhatik, mint ahogy
nyilatkozott az ellenzéki pádokról és most is
ugyanazon elveket hirdeti. Kossuthon kívül
Apponyi és Günther is beszélték.

— Az új plébániatemplom. Az aradi
városi róm. kath. plébániatemplom-építési
egylet tanácsa folyó hó 15-én, vasárnap
délelőtt 11 órakor halaszthatlan fontos
ügyek elintézése céljából a városháza ta-
nácstermében ülést tart, melyre a tanács
t. tagjait ezúton is tisztelettel meghívja.
Műlek Lajos dr. elnök.

— A kereskedők aradi nagygyűlését elhalasz-
tották. Az Országos Magyar Kereskedelmi
Egyesület aradi kerülete, amint megírtuk, de-
cember 15-ére kereskedői nagygyűlést hívott
össze Aradra. A gyűlést azonban, arra való
tekintettel, hogy az Omke központi elnökkel e
napon akadályozva lennének a megjelenésben,
továbbá arra való tekintettel, hogy a karácsonyi

vásár előkészülettel e napon a kereskedők nagy részét már lekötik, a nagygyűlés megtartását január közepére halasztotta. Az ülés elhalasztásáról, az idő rövidsége miatt, az összes meghívottakat csupán a hírlapok útján értesít az aradi kerület elnöksége.

— Az aradi románok Björnsonhoz. Björnsonhoz, a magyarországi nemzetiségűk frissen sült védőangyalához hetvenöt éves születésnapja alkalmából az aradi románok közül sokan küldtek üdvözlő leveleket és táviratokat. Az aradi román lap, a *Tribuna*, a következő, német nyelven szövegezett táviratot küldte a norvég író-mesternek és műkedvelő politikusnak:

Magyarországnak egyik üldözött román lapja, amelynek szerkesztői több évet töltöttek börtönben és újabb üldöztetések előtt állanak, üdvözlöi Nagyságodat hetvenötödik születésnapja alkalmából és lelkesedését fejezi ki ama harc fölött, amelyet elnyomóink zsarnoksága ellen, Magyarország elnyomott népeinek jogai és szabadsága érdekében indított meg. A *Tribuna* szerkesztősége.

— Az aradi építőiparosok szövetségének vasárnapi kerületi gyűlése nagyarányú lesz. A fővárosból, az Országos építőipari szövetség részéről husznál több előkelő építőiparos érkezik Aradra, hogy a gyűlésen részt vegyen. Eddig Csaba, Gyula, Makó, Orosháza, Déva, Temesvár építőiparosai jelentették be népesebb képviselőségüket. Itt lesznek Kolozsvár, Nagyszében és Szolnok építőiparosai is. Az ipar iránt érdeklődő helyi társadalom is tekintélyesen vesz részt a gyűlésen. A városi tanács, élén Varjassy Lajos polgármesterrel, testületileg jelenik meg; Dálnoki Nagy Lajos alispán, Schill József főjegyző a vármegyét fogják képviselni, a máv. üzletvezetősége szintén képviselve lesz. A részvényvállalatok és pénzügyesek vezetői, valamint a kereskedelmi és iparkamara beltágjai hasonlóképpen jelen lesznek. A gyűlés utáni társaslakomára tömegesek a jelentkezések. A gyűlés a városháza dísztermében, a lakoma a Fehér Kereszt télikertjében lesz.

— Román határsértés. Nagyszébenből jelentik: Néhány nappal ezelőtt tíz román határőr fegyveresen átlépte a magyar határt és a háromszéki megyei Mikestelep községbe ment. Ott behatoltak a lakásokba, több helyen házkutatást tartottak és egy magyar állampolgárt magukkal hurcoltak román területre, másnap reggelig fogva tartották és csak azután bocsátották szabadon. A brassói határszéli rendőrkapitány megindította a határsértési ügyben a vizsgálatot.

— Öngyilkos orvostanhallgató. Budapesti tudósítónk jelenti: Molnár Albert husz éves orvostanhallgató ma reggel öngyilkossági szándékkal karbolsavat ivott. A házbeliek ápolás alá vették, de a mentőket csak délben értesítették és mire azok megérkeztek, Molnár meghalt. Több levelet hagyott hátra, egyik apjának szól, aki Főthon református lelkész. Egy másik levelében azt kéri, hogy az esetről atyját értesítsék és ne nyuljanak addig hozzá, míg atyja meg nem érkezik, holtestét pedig ne boncolják fel. Valószínű, hogy az ifjú boldogtalan szerelem miatt követte el végzetes tettet.

— Bars megye új székhelye. Aranyosmarótról jelentik: Barsvármegye mai közgyűlésén százhuszonhét szavazattal százhat ellenében elhatározták, hogy a megye székhelyét Aranyosmarótról Lévára helyezik át. A törvényhatósági bizottság e határozata egy régóta vajudó, sokat vitatott kérdésnek befejezése.

— Bojkott a mészárosok ellen. Az aradi közönség megvizsgálására elmondjuk, hogy az élet nemcsak Aradon drágul, hanem máshol is s a hus ára nem csupán Aradon óriási, hanem a többi közt Bécsben is. Csak hogy mennyire másképpen fogadják ezt a jogtalanságot Bécsben, mint Aradon. Bécsben a közönség maga fogja meg a dolog komolyabb végét és — sztrájkra szervezkedik. A sztrájkra való felhívást egy napilap közölte néhány nappal ezelőtt. A közönség nyomban fölismerte azt a roppant nagy erőt, amely a szervezkedésben van és szót fogadott a felhívásnak. Ezer meg ezer bécsi család mondta ki, hogy legalább egy hétig nem vesz húst a mészárosoktól, hanem szárnyast és vadat eszik, vagy pedig egyáltalán semmi húst sem. Több ezer család pedig csak arra vállalkozott, hogy csupán harmadnapon ként eszik húst. A mészárosok természetesen már az első napon megérezték a sztrájk hatását, de csak lassan engednek, mert azt remélik, hogy a közönségben nem lesz elég kitarítás. A bécsiek azonban megmutatják, hogy ha hozzáfognak valamihez, akkor nem hagyják abba és folytatják a sztrájkot, amely tegnap kezdődött és tizenhetedikéig tart. Csehországban a sztrájknál is radikálisabban lépett föl a közönség az élelmiszer-üzorára: megálmadják az üzleteket és beverik az ajtót, ablakot. A tüntetők az északkeleti szövődipari terület összes helyiségeiben napról napra megismétlődnek s a közönség sok helyen a rendőrökkel is szembeszáll.

— Gutaütés a parlamentben. Berlinből jelentik: A Reichstag mai ülésén Kanitz gróf, a centripárt egyik vezére beszéd közben hirtelen gutaütést kapott és összeesett. Állapota veszélyes.

— A kibic halála. Különös, sőt szenzációsnak nevezhető esetről értesít bennünket budapesti tudósítónk. Az egyik fővárosi kávéház kártyaszobájában történt a tragikomikus dolog. Két ur éppen alsóst játszott. A felvevő sillele éppen jó kártyát kapott, ami arra indította a mellette ülő kibicet, hogy beleszóljon a játékba:

— Kontrázza meg!

— Mit szól bele?! — kiálotta a felvevő. Usse meg magát a guta!

A kibic szót fogadott. Alig ejtette ki a gutáról szóló kívánságot a felvevő, a kibic lefordult a székről, egyet hörgött és meghalt. Óriási zavar támadt, amelynek a megérkező rendőrség vetett véget. A halott zsebében egy Schill Imre kántortanító haláláról szóló gyászjelentést és 2400 korona készpénzt találtak. Olyan irat, mely személyazonosságát bizonyította volna, nem volt nála. A rendőrség megindította a nyomozást a halott kilétének kiderítésére.

— A pápa és a rózsahégyi vérengzés. Prágából jelentik: Az itteni *Narodna Politika* című lap azt a szenzációs hírt közli, hogy a pápa Hlinka rózsahégyi plébános ügyében egy delegátust küldött Rózsahégyre, aki vizsgálatot fog indítani Párvy Sándor püspök ellen az ellene emelt vádak kiderítésében.

— Egy bankjegyhamisító letartóztatása. Fiuméből jelentik: A rendőrség letartóztatta Stuits Ferenc spalatói születésű munkást, akinek lakásán pénzhamisító gyárat fedeztek fel. Stuits leginkább ötvenkoronás bankjegyeket gyártott és saját bevallása szerint több mint félmillió korona értékű hamispénzt hozott forgalomba.

— Lövey Nándor nem lett öngyilkos. Budapesti tudósítónk jelenti: Az az ismeretlen ember, aki a Páris szállóban agyonlőtte magát s akiről több lap azt írta, hogy Lövey Nándorral,

az Aradi Közlöny volt mettförjével volt azonos, mint most kiderült, nem Lövey Nándor. Az illető Láng Mór budapesti bórzeügynök, aki az utóbbi időkben nagy veszteségeket szenvedett s emiatt követte el az öngyilkosságot.

— Érdekes házasság foglalkoztatja az aradi zenevilágot abból az alkalomból, hogy a Filharmoniai egyesület két hegedűse, Wagner József dr. főgimn. tanár és partnere, Benkő Elza zenedai tanárnő f. hó 15 én délelőtt a budapesti I. ker. anyakönyvvezető előtt egybekelnek. Hogy e frigy valóban a zene muzsájának égisze alatt kötöttet, garantálja a tanuk személyisége is, amennyiben a menyasszony tanuja nagybátyja, Benkő Henrik operaházi karnagy, a vőlegényé meg Dietrich Máté dr., a budapesti kamara zenekör elnöke.

— Pincérek és vendéglősök harca. Az aradi pincérek segítő és elhelyező egyesülete nevében Horváth Lajos, az egyesület elnöke kérvényt intézett a nagyvárad postalgazgatóságához, hogy utasítsa az aradi postafőnökséget, hogy az „Aradi pincérek segélyező és elhelyező egyesületének” címzett levelek ne az „Aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulatának” kézbesítettessenek. Ezen kérvényezésre a múltban, téves kézbesítés folytán szenvedett kár indította az egyesületet. Ugyanis — ahogy azt megirtuk lapunkban a járásbírói tárgyalás alkalmával — az egyesület több pezsgőgyárcst kért fel Lübeck Herman pincér negyvenéves jubileuma alkalmából, hogy a szeptember 2 én rendezendő társasvacsorához pezsgőadományjal járuljanak hozzá. A pezsgőgyárosok közül hárman, Törley József és Társa, François Louis és Lütke L. irtak is az egyesületnek, hogy küldenek több üveg pezsgőt, de ezen levelek és a küldemények az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulatának kézbesítettettek. A pincérek egyesülete erre több ízben emelt panaszt írásban és telefonon az aradi főnökségnél, de azért a téves kézbesítések minduntalan megismétlődtek. Mikor pedig Horváth Lajos egyesületi elnök személyesen járt el a postafőnökségnél, hogy panaszát előadja, a főnökhelyettes őt az Uristenhez utasította. Legújában tegnap kézbesítettek egy Brádon, a pincéregyesületnek feladott levelet a kávéosok és vendéglősök ipartársulatának. A levélben helyszerzésről van szó, amit a nevezett ipartársulat eszközölt jogtalanul, miáltal a pincéregyesületet megkárosította. A járásbírói tárgyaláson tett feljelentéssel egyidőben a megkárosult egyesület most a nagyvárad postalgazgatóságát is megkereste, hogy a jövőben vessen gátat, helyes kézbesítés által, az ilyen visszaéléseknek.

— A földművelésügyi tárca. Budapesti tudósítónk jelenti: A pénzügyi bizottság ma tartott ülésén letárgyalta a földművelésügyi tárcát, amelynek keretében Darányi Ignác földművelésügyi miniszter hosszabb beszédet tartott és kifejtette jövőendő gazdasági politikáját.

— Postások passzív rezisztenciája. Bécsből táviratozzák: Egy itteni könyvnyomtatásos jelentik: Ma reggel 6 órakor Bécsben és a beérkezett táviratok szerint ugy látszik egész Ausztriában az alsóbb postai alkalmazottak passzív rezisztenciába léptek.

— Halálozás. Löwinger Ignác aradvármegyei törvényhatósági bizottsági tag, f. hó 11 én meghalt. Az elhunyt temetése e hó 13 án d. u. 1/3 kor az izr. sírkertben lesz.

— Öngyilkosság az ópécskai erdőben. Madélelőtt az ópécskai erdőben Cigu Romulusz földműves felakasztotta magát. Mikor ráakadtak, már egy óra óta halott volt.

— Fel a nadrággal! Egy vidéki olvasónk be küldte nekünk egyik dunántúli napilap december 3-iki számát. Ebben *Spektátor* a csatornázás okozta kellemetlenségekről s az utcák eléltelenítéséről ír vezércikket, amelynek bevezető sorai szoról-azóra így szólnak:

— Jámor olvasom kedves olvasótóm. *turd fel minél magasabba a nadrágodat*, mert az az ut, melyen vezetni akarlak, nagyon csunya ut.

— **A belga trónörökös balesete.** *Brüsszelből* jelentik: A trónörökös tegnap automobilkirándulást tett és az utcán összeütközött egy kocsival. A trónörökös könnyen, a soffőr és a kocsin ülők azonban súlyosan megsebesültek.

— **Letartóztatott kereskedő.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Steinherz* Bernát f. nagykereskedőt *letartóztatták*. *Steinherz* néhány év előtt kis tőkével kezdett fakeskerkedést, de rövid idő alatt a főváros legnagyobb fakeskeredője lett. Milliók üzleteket csinált és eleinte 300,000 koronára évi tiszta nyeresége volt. Mivel azonban a kezdetben kedvező szerencse vakmerővé tette *Steinherz* s mindnagyobb üzleteket kötött, most egyszerre hiányzott a kötelezettségek fedezésére szükséges összeg és a nagy fakeskeredő fizetése képtelenné lett öt és fél millió passzívával. A hitelezők azonban moratoriumot adtak neki, de időközben *Bossán* Jakab fővárosi gazdag háziulajdonos letartóztattatta *Steinherz*et. Egy napi fogság után ismét szabadiábra helyezték és akkor a hitelezők részvénytársaságot csiráltak a fakeskeredésből, hogy így egyrészt visszakapják a pénzüket, másrészt, hogy *Steinherz*en segítsenek. Ma azonban *Dulgen és társa* cég a németországi *Port*-ban feljelentette *Steinherz*et családja miatt, mert egy leszámítás végett neki beküldött 100,000 koronás váltóból 89000 koronát felvett és az összeget megtartotta. Erre *Steinherz*et letartóztatták. Holnap egy bécsi cég fogja ugyanilyen októl feljelenteni a fizetése képtelen fakeskeredőt.

— **Ujszentannaiak panasza.** Tegnap délelőt hatalmas küldöttség kereste fel Ujszentannáról *Dálnoki* Nagy Lajos alispánt. A közel 300 tagú küldöttség a községi közköltség leírását és több más közérdekű dolgot kért az alispántól, akihez *Nachtnébel* Odön vezette be őket. A deputáció vezetői, *Gantner* Károly, *Hül* és *Bleicsiffer* községi képviselők előadták panaszukat, a melyek főleg a község helytelen vagyonekezelési módszere ellen irányulnak. *Dálnoki* Nagy Lajos megígérte, hogy a bajokon, amennyiben az tőle függ, segíteni fog.

— **Kifosztott muzeum.** Párisból táviratoznak: Az amszterdami Picardi muzeumot ismeretlen tettesek ellopták. Több festményt vittek el, melyek között van két *Boucher*, két *Fragonard* és egy *Van Loo*. Elloptak továbbá százánál több arany és ezüst pénzdarabot.

— **A csendőr halála Szombathelyről** jelentik: *Hegedűs* György csendőrtizedes a radalfalvai csendőrszázad szolgálati fegyverével szívenlőtte magát és meghalt. Tették oka, hogy szolgálati mulasztást követett el.

— **Leégett falep Körmenről** jelentik: *Frimm* Jónás körmenői fűrésztelapén tűz ütött ki, mely komoly veszedelemmel fenyegette a közelében lévő vasuti állomást is. A tűz állítólag a gépház kéményéből eredt és úgy a gépház, mint a fűrészház teljesen leégett. A nyers anyagot és készletet sikerült megmenteni. A kár 40,000 korona.

— **Két leány a vonat alatt.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: A Gyömrői ut 141. számú ház előtt a Budapest felé jövő vicinális elütötte *Zobor* Teréz 15 éves és *Matyó* Róza 18 éves munkásleányokat. *Zobor* Teréz súlyosan megsérült, *Matyó* Róza pedig azonnal meghalt. Hogyan történt a szerencsétlenség, nem lehetett megállapítani. A mozdonyvezető csak akkor vette észre a leányokat, amikor a mozdony már elütötte őket.

— **Gróf és mesóné.** *Frankfurtból* jelentik: Az elmúlt hetekben gyakran volt szó egy *Erba*

nevű grótról, aki mesónőjét vette feleségül. A házasságot utóbb fölbontották és *Erba* gróft elmeügyintézetben helyezték el. *Erba* gróf most ápolójával együtt megszökött az örültek házából.

— **Feledhetetlen karácsonyi ünnepe** lesz annak, aki szeretettel jóvoitából, legkedvesebb karácsonyi ajándékját, valamelyes szép ékszer-tárgyat *Weinberger* Ferenc jóhírű és népszerű ékszerészünk üzletéből *Arad*, *Andrássy* tér 20. kapja. Az bizonyára boldog karácsonyi ünnepekre ébred. Leltári áron árusítja tulhalmozott ékszer, óra és ezüst árult, ragadja meg mindenki a jó alkalmat, hogy kevés pénzért, maradandó szép emléktárggyal lepje meg szeretteit. Városi és megyei telefon 439.

— **Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok** *Grallert* J. és *Fia* ékszerésznél, zsufolt raktár briliáns függők, gyűrűk és más ékszerekben *Olesó* arany collier lorgnon láncok. Mindennemű arany, ezüst, tulla és acél zseborák, elsőrendű gyártmányok. Nagy ezüst áruaktár, 6-12 személyes ezüst evőkészletek. Külön china-ezüst osztály. Rendkívül olcsó árak. 2912

— **Rum compositio** 1 literhez 20 kr. *Lisér* aroma 1 literhez 30 kr. *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ **A nagy pör referense.** *Polónyi* Géza bíróküldést kérő beadványa, valamint *Lengyel* Zoltánnak ellenirata, a pör összes aktáival együtt, ma került a vizsgálatvezető bírótól a budapesti törvényszékhez. Az iratokat itt azonnal, mint referensnek, *Mikovich* Lajos dr. törvényszéki bírónak osztották ki. De egyelőre az előadónak semmi dolga sincs az ügyben, mert most nem történik egyéb, mint angyi, hogy a bíróküldés kérdésében való döntés végett felterjesztik az iratokat, valószínűleg már két-három nap múlva, a Kuriára. A Kuria, mielőtt határozatot hoz, felszólítja indítványlételre a koronaügyészséget. Széltében beszéltek, hogy *Székely* Ferenc dr. koronaügyésznek az a nézete, hogy a jelen esetben semmi ok sincs arra, hogy *Polónyi* pörében a Kuria, mellőzve a budapesti esküdtbírókat, vidéki esküdtbírósgot delegáljon az ítélkezésre. Mert nincs konkrét adat arra, hogy a budapesti esküdt Polónyival szemben csakugyan „elfogultak” lennének. Az utolsó időkben előfordult, hogy egy sajtópörben bíróküldés történt. Akkor azonban a budapesti büntető-törvényszék vezetője, *Zsitvay* Leó elnök és egyik volt bírója, *Doleschall* Alfréd dr. szerepeltek panaszosként és ez esetben igenis lehetett arról beszélni, hogy a budapesti esküdtbírósg elfogult lehet. Ezért aztán a pozsonyi esküdtbírókat delegálták.

§ **Papagálytolvaj suhancok.** *Siklórol* jelenti tudósítónk: *Pur* Antal nagykikádai illetőségű 67 éves kintornás ez év július hónap 10 én, délutáni négy óra körül a lökösházi vasutállomás mellett bement *Irite* Hermann korcsmájába. A kintornát és az azon ülő papagályát kint hagyta a korcsma ajtaja előtt. Ekkor két suhanc a 100 koronát érő madarat ellopta. A kintornás, mikor az esetet megtudta, mielőtt jelentést tett volna, néhány szemtanu utbaigazítására maga indult el a papagály keresésére, miről a tolvajok is értesültek és félelmükben a madarat megfojtották és elásták. Később a csendőri nyomozás kiderítette, hogy a papagályt *Tomucza* György és *Bodonya* György 19-20 éves suhancok lopták el és fojtották meg. Az aradi királyi járásbírósg a feljelentés alapján legközelebb fogja tárgyalni a fent elmondott madártolvajlást.

§ **Öreg ember nem vén ember.** Mulatságos tárgyalás volt ma az aradi királyi törvényszéken. Három öreg ember, kik közül a legfiatalabb 64 éves, összeveszett egy asszony miatt. *Borica* Juon volt a „don Juon”, ki egy *Burzán* Péter nevű öreget, egy közismert verekedőt, bepálinkáztatott, hogy le-

gyen segítségére *Panda* Mihály, a 64 éves vetélytárs agyonverésében. Szeptemberben történt az összecsapás *Világoson*, a vásár alkalmával. *Borica* és *Burzán* úgy összeverték *Panda* Mihályt, hogy az csak jó idő múltán épült sebeiből. *Borica* néhány fejszeccsapást is mért *Pandára*. Mikor ma a bíróság kihirdette az ítéletet, mely *Burzán* Péterre 3 havi, *Borica* Juonra pedig 6 havi fogházbüntetést szabott, *Borica* felkiáltott:

— Ó is épp úgy ütötte *Pandát*, mint én! Mért kapott kisebb büntetést?

— Mert nálam nem volt balta, — szölt erre *Burzán*.

— De kés, az volt . . .

A bíróság csendre inti a vitatkozó elítélteket, de *Borica*nak még sokáig nem megy a fejébe, hogy ő mért kapott hat hónapot és *Burzán* csak háromat, mikor az épp úgy ütötte-verte *Pandát*, mint ő maga.

§ **Felmentett aradi pék.** Az aradi királyi járásbírósg nemrégiben elítélte egyhavi fogháza kisebb összeg elikkasztása miatt *Veres* Pál süteményelárusítót, aki *Kristyóry* János pékmester süteményeit árusította. Az aradi királyi törvényszék, mint felebbviteli bíróság ma ítélkezett ebben a perben, s minthogy a sikkasztást nem látta fenforogni, a vádlottat felmentette.

Nemzeti Színház.

Péntek, 1907. évi december hó 13-án:

B) berlet.

B) berlet.

A t a v a s z .

Operette 3 felvonásban. *Jaimes* és *Duvail* után írták: *Lindau* C. és *Wilhelm* J. Fordította: *Mérey* Adolf. Zenéjét szerzette: *Strausz* József.

SZEMÉLYEK:

Dr. Csapó	Delly L.	Báró	Várnay J.
Margit	Wlassák V.	Báróné	Zalay M.
Knikbein	Leövey Leo	Gül Feri	Faludy K.
Cecilia	Benkőné	Náni	Sz. Rontay
Ernö	Böry Lajos	Dannhauser	Kulcsár
Berta	Kun Irén	Náni, főpincér	Szathmáry

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Pénteki műsor:

1. Amerikai bohócos.
2. Facántenyésztés.
3. A négy éves hósnő.
4. Egy bikaviadal.
5. Kártyavetőnő.
6. Egy katonai fegyvertétel.
7. Mikor az ördög mulat.
8. A kaméliás hölgy.
9. Három magyar szépség.

Előadás kezdete 6, 6 és fél, 8 és fél órakor.

Cukrászda.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest. áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, december 12.

Amerika 1 és egy fellel magasabb. 5-10 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Délt sariát	3 órai sariát
Buza áprilisra . . .	13.35-13.36	13.30-13.31
Zab áprilisra . . .	8.63-8.64	8.60-8.61
Rozs áprilisra . . .	12.50-12.51	12.48-12.49
Tengeri májusra . . .	7.51-7.52	7.50-7.51

Zárul 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	632.75
Magyar hitelrészvény	751.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	634.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 123-124 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 125-127 fillérig; könnyű páron-

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

ként 250 kilogrammig terjedő súlyban 127—129 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sorszámlás: December hó 9. napján volt készlet 28.743 darab, december 10. napján felhajtott 55 darab, december 10. napján kiszállított 129 darab, december 11. napjára maradt készletben 28.669 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: Csendes.

IDEGENEK ARADON.

— December 12. —

Fehér Kereszt-szálloda. Schaefer Károly föld-birtokos Budapest. — Deutsch Mihály dr. ügyvéd Budapest. — Holzer Ede kereskedő Budapest. — Árkay Kálmán ügyvéd Budapest. — Lakatos Pál építész Makó. — Lőrincz Miksa fakereskedő Makó. — Hevesi Adolf mérnök Szeged. — Tarján Sándor bányagazgató Resicabánya. — Goga Árpád kőfaragó Mosony. — Petrán Miklós hivatalnok és neje Ditta. — Strasser Gyula kereskedő Mehadia. — Goldman Márton kereskedő Mehadia. — Norbert Gyula igazgató és családja Trieszt. — Deutsch Jenő hivatalnok és neje Trieszt. — Stark József vendéglős Zágráb. — Hohstein Simon szállító Vinkovce. — Jámber József számtartó és neje Nagyvárad. — Rózsa Andor gazdálkodó és családja Nagyvárad. — Szende Manó kereskedő Brassó. — Perl Zsigmond kereskedő Szabadka. — Hári Bernát terménykereskedő Temesvár. — Nemes Andorné hivatalnok neje és családja Vágújhely. — Takács Imre felügyelő Szolnok. — Kádás Aladár gazdatiszt és neje Lugos. — Eichner Brunó nagybérő Győr. — Tarján József tanító Szászváros. — Orbán Antal gyáros Győr. — Klein Frigyes vállalkozó Szolnok. — Katona Armin vállalkozó B Gyula. — Baksa Pál kisbirtokos és neje Debrecen. — Dömjén Emil gyógyszerész Hatvan. — Boros Lajos hivatalnok B.-Csaba. — Bogdy József utazó Budapest. — Olopp Vilmos utazó Budapest. — Krausz Jenő utazó Budapest. — Gruber Benő utazó Budapest. — Barthanek Károly utazó Budapest. — Eliás Gyula utazó Budapest. — Zinner Ede utazó Budapest. — Stigler Andor utazó Budapest. — Vörös Manó utazó Budapest. — Veisz Ede utazó Budapest. — Singer Lőrinc utazó Bécs. — Glück Ede utazó Bécs. — Stern Lajos utazó Bécs. **Központi szálloda.** Manuzelli Antal birtokos Majland. — Kosminszky Tódor báró birtokos Munkács. — Várnay Ernő dr. kir. közjegyző és neje Temesvár. — Mosonyi Antal birtokos Bútes. — Hary Agoston birtokos Bánhegyes. — Farkas Béla birtokos. — Róth Ottó ügyvédjelölt Temesvár. — Marer Armin kereskedő Szeged. — Krischaber Adolf dr. ügyvéd Budapest. — Lövenfeld Tivadar magánzó Budapest. — Hochenberg Róbert hivatalnok Bécs. — Sal József gyáros B.-Gyula. — Majtényi Mihály körjegyző Bukovác. — Weisz Mór gyárigazgató B. Gyula. — Schott Gyula utazó Frankfurt. — Simkovics Adolf utazó Bécs. — Klein Lipót utazó Bécs. — Weisz Emil utazó Bécs. — Herzfeld Sándor utazó Bécs. — Adler Gusztáv utazó Bécs. — Fahn Zoltán utazó Bécs. — Krocker György utazó Budapest. — Szilasi Arthur utazó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Vadas Zsigmond utazó Budapest. — Berán Emil utazó Budapest. — Kaufman János utazó Budapest. — Weininger Rezső utazó Bécs. — Rosenberg Oszkár utazó Berlin. — Heufel Vilmos utazó Budapest. — Elek Miklós utazó Budapest. — Pártos Sándor utazó Budapest. — Grünblatt János utazó Budapest. **Vass-szálloda.** Folkusházy Róbert utazó Budapest. — Kemény Adolf utazó Budapest. — Krausz Gyula utazó Bécs. — Heinz Béla hivatalnok Eperjes.

— Sommer Ede magánzó Békés. — Lovasi Adolf óras Hódmezővásárhely. — Weisz Náthán utazó Bécs. — Gregus Árpád utazó Budapest. — Losonczy Elemér hivatalnok Szegvár. — Fekete Albert utazó Szentés. — Schlugid Sándor vállalkozó M. Sziget. — Tornyai János építész Szeged. — Wanelka Ede kereskedő Bonyhád.

NYILTTÉR.*

Az Aradi Kölcsey Egyesület

tekintetes Irodalmi Szakosztályához, mint Irodalmi Biróságához.

Feljelentése

—nyi aradi lakos, karcolatirónak

Avarffy Géza, sajnós szintén aradi lakos, valóságos belső titkos drámaíró ellen.

Tekintetes Szakosztály, mint Irodalmi Biróság!

Avarffy Géza v. b. t. drámaíró, az Arad és Vidéke c. lapban ma nyilatkozatot tesz közbe ellenem, amelyben *agyonlövetést* helyez számomra kilátásba. Midőn eme nem csekély kifüvetésért ezután is hálás köszönetemet nyilvánítom, illő tisztelettel jegyzem meg, hogy csupán az utcán való lelövetésre reflektálok, miután a párbajt ezuttal kerülni akarom. A nagyváradai büntető járásbiróság ugyanis éppen mostanában tűzött ki ellenem tárgyalást többrendbeli párviadal vétsége miatt és így, mint Avarffy Géza által párbajban lelőtt egyén, nem akarok újabb büntetésben részesülni. Ezeknek előrebocsátása után illő tisztelettel kérem a Tekintetes Szakosztályt, mint Irodalmi Biróságot, méltóztassék Avarffy Géza v. b. t. drámaírót az *Irodalmi Törvények* 1. §-ának A—B—C pontjai alapján *helyesírás nemtudása miatt* megidézni, vád alá helyezni és elítélni.

Indokaim a következők:

A) alatt mellékelt Avarffy Géza fíle nyilatkozatban a *helyesírás hibák valósággal nemzetközi kongresszust tartanak*. Miután ezt személyem elleni sértésnek tekintem, saját egyéni becsüzetemnek reputációja érdekében kérem a tekintetes Irodalmi Biróságot:

a *Birike* szerzőjét helyesírás nemtudásának büntetésében bünösnek kimondani és őt arra kötelezni, hogy:

1. Mai nyilatkozatát *százegyszer* egymásután írja le.
2. A *Birike* című darabot *százegyszer* egymásután nézze meg.
3. Kötelezze végül, hogy engem ne hasba, hanem mellbe löjjön, miután nem szeretném, ha golyó lenne a hasamban. Ebben az esetben ugyanis nem feithetném meg az Avarffy Géza darabjában feladott rébuszokat.

Tisztelettel
Hoványi Kornél.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

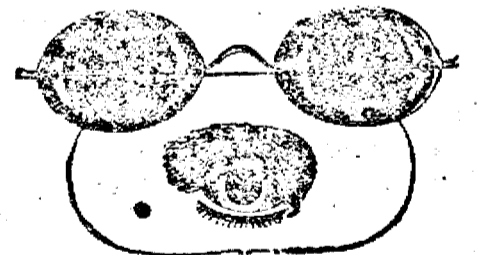
1572 / fogorvos.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

óras és látszerész

Arad, Andrásy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látszeréket a legkülönbözőbb kiállításban. Legfinomabb forgaték, orrcsipek és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

● Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Sirolin

Emeli az erőt és a testhelyet, megemeli a köhögést, véséket, éjszai incedést.

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értékes utaztatokat is kínálnak, kérjen mindenhol „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Készítésvet rendeltetés a gyógyszerészeknek. — Az Országos 4. — 10000.

Városi és megyei telefon 5ll. szám.

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése és
100.000 kötetes
kölcsonkönyvtára.

Raktáram tulzsufoltsága folytán összes
cikkeim árát mélyen leszállítottam, sőt
egyedül minden elfogadható árban
kiárusítok. Használt, de teljesen jó kar-
ban levő

Pallas Lexicon

18 kötetben 216 kor. helyett **130 korona.**

Klasszikus Arany Biblia

150 kor. helyett 70 kor. 50 kötet **Jókai
Mór** művei népies kiadás, (Révai-féle
tulipán kötés) **180 korona** helyett **80 ko-
rona**, valamint egyes kisebb szépirodalmi
munkákat

mesekönyveket és ifjusági iratokat
még eddig nem ismert

olcsó árakban árusítok.

Ugyancsak mélyen leszállított árban kap-
hatók últtemben a papirszakmába vágó
összes áruk. Különösen **papir-diszmiárak,
író mappák, képeslevelezőlap albumok, em-
lékkönyvek, festés és égetésre alkalmas fa-
tárgyak, festekdobozok és paletták.**

Imakönyvek

az összes felekezetek használatára óriási és
remek választékban.

Uj francia és sveitzi festő minták jutányos
árakon kölcsön is.

„Diaphanie“

a legszebb üvegfestés utánzat, 50 mintá-
ban, 1 koronától feljebb.

Az összes bel- és külföldi folyóiratok és
divatlapok egyenkint és bérletben.

Naptárak nagy készlete.

100.000 kötetes kölcsonkönyvtáram

a magyar, német, francia és angol iroda-
lom legjelesebb termékeit tartalmazza, havi
bérlet helyben 1 kor. 20 fillér vagy köte-
tenként 8 fillér. Vidékre 20—30 kötet
egyszerre, tetszés szerinti cserével egy
óra 3 orona, évnegyedre 8 korona. Jegy-
zékét kívánatra ingyen és bermentve küldök.

Teljes tisztelettel 2893

KRAUSZ PAULIN,

könyv- és papirkereskedése

Atzél Péter- u. Színház-épület.

Városi és megyei telefon 5ll. szám

Nagy karácsonyi kiállítás

már megkezdődött

Reich EL.

színházi versenybazarában

Szabadság szoborral szemben.

Külön átalakított helyiségében a vevő kö-
zönség legnagyobb kényelmére gyermekjá-
tékokban és disztárgyakban az idényre óriási
választék még soha nem létezett árakban

5, 16, 25, 45 és 90-es csoportokban beosztva.

Tájékoztul egy rövid kivonattal szolgál a t. vevőközönségnek:

25-ös csoport:

Óra szerkezettel, vonat, automobil bohóc, omnibus, zenélő doboz,
nickel vasaló, zongora 8 billentyűvel, elszakíthatatlan képes könyv, me-
ses könyvek következők: Robinson, Grün, Andersen, Ifjusági Tündér-
világ, társas játékok, 100-nál több öltözött babák, valódi francia babák
22 centiméter nagy, felhuzható zseborák, takarékos tüzhelyek, söprü
készlet, bádogg állatok, csengő kerék húzható, iron három részben kulcs
alakban, kés, iron és toll, kardok, puskák, csákók, hegedűk, szoba-
butorok, konyhaeszközök, vas katonák, törhetetlen celluloid babák, va-
rázs doboz táncoló figurával, stb.

45-ös csoport:

Felhuzható óra szerkezettel, villanyos kocsis felsővezetékekkel, automobil
szines vonatkocsikkal, erőművész, bohóc és minden fajta állatok, mo-
toros omnibusz, gózhajók, bugó onga zenével, ideál szoba fegyver
céltáblával, hordós kocsis, teljes katonafelszerelések, bajonet lack szij-
jal, 6 személyes porcellán készlet, bárány hanggat, törhetetlen katoná
6 drb., képes és mesés könyvek, baba-kocsis gummi kerékekkel, bádogg
konyha edények, b-rendezett fürdő szoba, szénvasaló, mozsarak, pénzper-
sely órával és csengővel, csont dominó, nagy gummi babák, kettős hú-
zható nyul, húzható bohócok, kézi nyomdár, Laterna Magicák, gőzgépek,
képes kockák 12 kockával, képzítő szekrény, számoló gép, felsőfol-
ható doboz, stb.

90-es csoport:

Húzható állatok bórral bevonva, nagy bárányok hanggal, törhetetlen
lovass katonák és állatok mascheből, felszerelt vázák, állatsereglet,
felhuzható vasutak sinned és minden létező alakok és állatok, gőzgé-
pek, hajók, Richter szekrények kőből, lombfűrészes garnitur, kemény
Schack-figura zárható táblával csont dominó 45 kóvel és sok 100
és 100 más cikk.

Mozgékony francia babák fából.

Nagyság centiméter 26 28 30 32 34 36 39 42 46 50 54 58 64
árak: 35 40 45 50 60 80 90 110 145 160 180 210 250

azonkívül bőrtestű, öltözött és celluloid babákban a legnagyobb választék.

A nálam vásárolt babákat ingyen javítom és minden létező javi-
tások elfogadtatnak.

Karácsonyfa-diszekben óriási választék.

**Grammofonok és fonografok, hengerek és dupla le-
mezek a létező legolcsóbb árakban.**

Hintalovak minden létező nagyságban.

Disztárgyak:

Képes lap album plüschből 45 krtól, emlékkönyv plüschből 25 krtól,
varró casetták, aufzatz 6 tányérral 90 kr., pálinkás készlet 45 kr.,
mosdó-, étkező-, kávé- és theás készletekben óriási választék, továbbá
himzett bőr tárcák, virágvázak, órák, márvány állványok, disz asztal-
kák, dohányzó készlet bronzból és számtalan sok más tárgyak.

China ezüst tárgyakban alkalmi vétel.

Férfi selyem ernyök otoman széllel 1 frt 70 kr. és még
számtalan itt fel nem sorolt cikkek. 2750

 Minden vevőnek ingyen fénykép nagyítás.

APRÓ HIRDETESEK.

Fleischmann Zsófia

szülész nő Massouse, lakását november hó 1-től Vörösmarthy-utca 3. szám alá helyezte át. 2599

Csemegeméz

öt kilós bödönökben 7 koronaért bérmentve kapható Hanzéros Géza gyógyszerésznél, Nagyhalmágyon. 2872

Eladó üzlet és ház!

Székudvar legforgalmasabb helyén levő, vegyeskereskedés, házzal együtt eladó. Értekezhetni a helyszínen. Cim a kiadóban. 2913

Rongált dobozu levélpapírok

minden elfogadható árban kiárulit Inquez I. és Fia könyvkereskedése Arad. 361

Egy jó menetű

szatócs üzlet, dohány és italmérséssel egybekötve, családi okok miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 2808

Magyar, német

felolvasónőnek ajánlkozik intelligens hölgy. Cim. özv. Pollákné, Thökoly Imre-utca 5.

Új könyvek

50-90%-os alkalmi áreszállítással, mely 1908. február 1-ig marad érvényben. Kizárólag jó művek. Árjegyzék ingyen. Kerpel Izsó könyvkereskedése Arad. 1921

36635-1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a nagyváradi m. kir. postaigazgatóság f. évi december hó 1-én az Andrássy-tér 5. számú házban lévő Weisz Antónia-féle üzletben Arad 1. elnevezéssel postai gyűjtőhelyet, a Tököly-téren az 1. számú házban pedig Arad 6. elnevezéssel postahivatalt léptetett életbe és egyben a Bocskay-téren működő Arad 3. számú postai gyűjtőhelyet f. évi november hó 30-án véglegesen megszüntette.

Arad szab. kir. város tanácsának 1907. évi december hó 2-án tartott üléséből.

A városi tanács.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

Javításokat

Villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 2843

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

Kitűnően égő nagy hőfokú

HAZAI KÖSZÉN

mm.-ja 3 kor. 40 fill.

házhöz szállítva (legalább 5 mm. vételnél) 3.60 kor.

Kapható: Engel Gyula

Boros Béni tér 29. és
Lövész utca I. a.

üzleteiben.

Telefon 521. és 175. 2804

Weisz Márton

uri női és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására adni, hogy az őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a legtartósabb 2596

gyermek-cipőket készítek.

Becsés megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD. Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megfeleltetőre. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsósoknyát, keztyűt, gyermek-ruhát, alsó inget és nadrágot trikót d-rekat, hálósapkát, térdmegerítőt stb. 2598

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 2632

uri és hölgy cipőket

készítek, miért is becses rendelésüket kérem, vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

7834-1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Nemess Zsigmond aradi ügyvéd által képviselt ifj. Kopetkó Károly aradi lakos, mint jelentkező és Sibel Lajos aradi lakos mint ezutal csatlakozónak kimondott végrehajtatónak Gábor András aradi és Monus István gyám által képviselt kiskoru Jakó Terézia hódmezővásárhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 349 kor. 86 fill. és 1800 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradváros határában fekvő az aradi 7142. számú telekjkvben A. + I. sor, 4874/b. hrsz. alatt felvett telekkönyv szerint nyomásköz dülőbeli szántóföld, adóbizonylat szerint ház és szántóföld ingatlan-ságból kiskoru Jakó Teréziát illető 1/4-ed részére az árverést 742 korona 50 fillérben ennel megállapított kikiáltási árban elndelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan hányad az 1907. évi december hó 28-ik napján délután 3 órakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan hányad becsárának 10%-át, vagyis 74 kor. 25 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik év LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1907. évi szeptember hó 26 ik napján.

Aknay,
kir. tszéki bíró.

2920

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett, holnap d. u. 5-6 óra közt találkozhatom a Forray-utca, Nádasdy-palotában levő Zinner Vilmos mű-órás és ékszerész kirakata előtt. 351

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt Zinner Vilmos ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni. 351

Hálás leszek

azon nemésszivű hölgynek, ki, hogy a hivatalból el ne kessek, megveszi azon szép és olcsó zsebóráát, a melyet Zinner Vilmos mű-órás, Forray-utcai kirakata-ba láttam.

TEA

Saison.

Legzamatósabb

TEA és RUM.

Vojtek és Weisz

drogueria 341

Aradon.